

Карпатський національний університет імені Василя Стефаника

Економічний факультет

Кафедра обліку і оподаткування

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

на тему “Облік і звітність розрахунків за податком на доходи фізичних осіб”

Виконав: студент групи ОО-41

спеціальності 071 “Облік і оподаткування”

Савчук Денис Анатолійович

Керівник: д.е.н., професор кафедри обліку і

оподаткування Василюк М. М.

Рецензент: к.е.н., доцент кафедри

фінансів Мигович Т. М.

Івано-Франківськ – 2026 р.

Карпатський національний університет імені Василя Стефаника
Економічний факультет
Кафедра обліку і оподаткування
Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Спеціальність 071 "Облік і оподаткування"

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

(підпис)

"20" лютого 2025 р.

**ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТА**

Савчуку Денису Анатолійовичу

1. Тема роботи: "Облік і звітність розрахунків за податком на доходи фізичних осіб", керівник роботи – д.е.н., професор кафедри обліку і оподаткування Василюк М. М

2. Перелік питань, які необхідно розкрити:

- провести дослідження поняття податків та їх роль у вітчизняній економіці держави;
- описати види податків та їхню класифікацію;
- обґрунтувати сутність ПДФО, його нормативно-правове регулювання, а також показати процес адміністрування податку;
- дослідити організацію ведення обліку ПДФО;
- провести аналіз бюджетування ПДФО та стану розрахунків з бюджетом;
- розкрити процес автоматизації ведення обліку;
- оцінити сильні та слабкі сторони ведення обліку податку;

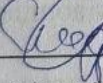
– продемонструвати напрями вдосконалення ведення обліку ПДФО.

3. Дата видачі завдання: 04 лютого 2025 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНІ ПОНЯТТЯ ТА ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПОДАТКУ НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ	10.06. 2025	виконано
2.	МЕТОДИКА ОБЛІКУ ТА ЗВІТНОСТІ РОЗРАХУНКІВ ПОДАТКУ НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ НА ПРИКЛАДІ ТОВ "АРДОР-ТРЕЙД"	10.12.2025	виконано
3.	РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ТА ЗВІТНОСТІ ПОДАТКУ З ДОХОДІВ ГРОМАДЯН	01.04.2026	виконано

Студент

(підпис)

Савчук Д. А.

Керівник роботи

(підпис)

Василюк М. М.

ВІДГУК

на кваліфікаційну роботу студента 4 курсу ОО-41

Савчука Дениса Анатолійовича

на тему

“Облік і звітність розрахунків за податком на доходи фізичних осіб”

Представлена кваліфікаційна робота зосереджена на дослідженні теоретико-методичних та практичних аспектів обліку та аналізу розрахунків податку на доходи фізичних осіб. Актуальність теми зумовлена її вагомим значенням для забезпечення фінансової стабільності підприємств. Практична цінність отриманих результатів полягає у формуванні прикладних рекомендацій щодо вдосконалення діючої системи облікової та податкової звітності.

Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Структура роботи чітка, логічна та послідовна, а зміст розділів відповідає темі наукового дослідження.

У першому розділі автор розкриває економічну сутність значення податку. Він показує його історичний розвиток, теоретичні основи та нормативно-правове регулювання податку, описує його базу та ставки оподаткування, демонструє класифікацію Податкової системи України та особливості кожного податку.

У другому розділі автор проводить дослідження обліку та подання звітності ПДФО на прикладі ТОВ “Ардор-Трейд”. Зокрема, демонструє методику обліку ПДФО та його адміністрування на підприємстві, описує методику подання звітності та послідовність її заповнення, аналізує економічні показники справляння податку підприємства впродовж певного періоду часу.

У третьому розділі автор показує напрями вдосконалення адміністрування обліку та подання звітності ПДФО на ТОВ “Ардор-Трейд”. Також був проведений SWOT-аналіз процесу справляння податку. В кінці розділу автор навів методи та напрями оптимізації ведення обліку на підприємстві для підвищення прибутковості бізнесу та покращенню податкового навантаження.

У висновках автор підсумовує та аналізує результати проведеного дослідження, вказує на рекомендації щодо вдосконалення обліку та подання звітності на підприємстві.

Кваліфікаційна робота Савчука Дениса Анатолійовича на тему "Облік і звітність розрахунків за податком на доходи фізичних осіб" є логічно завершеним, самостійно проведеним науковим дослідженням та повністю відповідає всім вимогам, вказаних у методичних рекомендаціях. Автор заслуговує на присвоєння першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 071 "Облік і оподаткування".

Науковий керівник

доктор економічних наук

професор кафедри обліку і оподаткування

Карпатського національного

університету ім. Василя Стефаника

 Марія ВАСИЛЮК

" 8 " серпня 2026р.

РЕЦЕНЗІЯ

на кваліфікаційну роботу студента 4 курсу ОО-41

Савчука Дениса Анатолійовича

на тему

“Облік і звітність розрахунків за податком на доходи фізичних осіб”

Тема дипломної роботи є актуальною, адже справляння податку на доходи фізичних осіб є одним з основних джерел наповнення доходів до державного та місцевих бюджетів. В умовах повномасштабної війни та нестабільної ситуації в країні, суб'єктам господарювання важливо правильно вести облік податку та своєчасно подавати податкову звітність контролюючим органам, щоб мінімізувати податкові ризики та уникати штрафних санкцій.

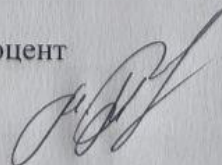
Результати даного дослідження мають практичне значення, адже вони можуть бути використані підприємством для вдосконалення процесу адміністрування ПДФО. Викладені в кваліфікаційній роботі рекомендації вдосконалення справляння податку можуть допомогти підприємству підвищити ефективність управління сплати податку.

Кваліфікаційна робота Савчука Дениса Анатолійовича на тему “Облік і звітність розрахунків за податком на доходи фізичних осіб” відповідає всім вимогам, які ставляться до написання бакалаврських робіт. Робота є актуальною, теоретично обґрунтованою та має практичну значущість. Дану роботу можна допускати до захисту з позитивною шкалою оцінювання

Рецензент,

кандидат економічних наук, доцент

кафедри фінансів

Тетяна МИГОВИЧ

"8" серпня 2026р.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНІ ПОНЯТТЯ ТА ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПОДАТКУ НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ.....	6
1.1. Теоретичні засади, функції та нормативно-правове регулювання податку на доходи фізичних осіб.....	6
1.2. Порядок адміністрування податку з доходів громадян та підвищення військового збору.....	13
1.3. Роль та місце податку на доходи фізичних осіб у системі формування державного бюджету.....	19
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИКА ОБЛІКУ ТА ЗВІТНОСТІ РОЗРАХУНКІВ ПОДАТКУ НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ НА ПРИКЛАДІ ТОВ “АРДОР-ТРЕЙД”.....	25
2.1. Облік та звітність розрахунків податку на доходи фізичних осіб.....	25
2.2. Порядок складання та подання податкової звітності з податку доходів фізичних осіб на підприємстві.....	32
2.3. Бюджетування податку з доходів фізичних осіб: його недоліки та переваги.....	39
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ТА ЗВІТНОСТІ ПОДАТКУ З ДОХОДІВ ГРОМАДЯН.....	46
3.1. Вітчизняний та зарубіжний досвід обліку податку на доходи фізичних осіб.....	46
3.2. Автоматизація ведення обліку податків на підприємстві та подання звітності.....	54
3.3. Напрями модернізації ведення обліку з податку та звітності на доходи фізичних осіб.....	61
ВИСНОВКИ.....	68
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	71
ДОДАТКИ.....	76

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Податок на доходи фізичних осіб відіграє важливу роль у наповненні державного та місцевих бюджетів. В умовах воєнного стану в Україні актуальність даної теми полягає в аналізі спроможності платників податку та податкових агентів, на яких покладається обов'язок сплати податку, прозоро та повно здійснювати адміністрування податку.

Незважаючи на різноманітні реформи, кількість наукових напрацювань, процес справляння ПДФО на території України є недосконалим, особливо в умовах дефіциту трудових ресурсів, пов'язаних, насамперед з проведенням мобілізаційних процесів.

Реформування сучасної системи ведення ПДФО, пошук шляхів зміцнення фінансової дисципліни, а також оптимізації податкового навантаження на мікрорівні є основою проведеного дослідження в даній кваліфікаційній роботі.

Об'єкт і предмет дослідження. Об'єктом дослідження є процес обліку та звітності щодо розрахунків податку на доходи фізичних осіб (ПДФО) на ТОВ "Ардор-Трейд", який включає в себе всі аспекти управління та контролю податкових зобов'язань, пов'язаних з доходами фізичних осіб, а також способи і механізми адміністрування цього податку.

Предметом дослідження виступає теоретико-методологічні засади та практичний інструментарій нарахування, утримання та перерахування ПДФО, а також сукупність показників податкового навантаження та фінансової дисципліни суб'єкта господарювання.

Мета і завдання дослідження. Метою даної роботи є обґрунтувати науково-методичні засади та розробити практичні рекомендації щодо вдосконалення адміністрування процесу нарахування та сплати ПДФО на

підприємстві для зміцнення його фінансової дисципліни та забезпечення повної прозорості нарахування та сплати ПДФО.

Для досягнення мети роботи потрібно акцентувати увагу на наступних завданнях:

- дослідити теоретичну сутність ПДФО як економічної категорії та його роль у надходженні бюджетів різних рівнів;
- викласти методику особливостей нормативно-правового регулювання нарахування та сплати податку, а також проаналізувати методику заповнення звітності з ПДФО;
- здійснити аналіз показників фонду оплати праці на досліджуваному підприємстві;
- виокремити сильні та слабкі сторони адміністрування податку на досліджуваному підприємстві;
- провести аналіз порівняння зарубіжного та вітчизняного досвіду сплати податку;
- викласти основні продукти програмного забезпечення сплати податку та обґрунтувати їх роботу у процесі нарахування та сплати податку;
- показати основні напрями вдосконалення адміністрування податку на підприємстві.

Методи дослідження. Методами дослідження даної роботи виступають комплекси загальнонаукових та спеціальних методів дослідження. Методи теоретичного узагальнення, аналізу та синтезу потрібні для ознайомлення з теоретичним матеріалом, а також нормативно-правової бази ПДФО.

Економіко-статистичні методи необхідні для використання у розрахунковому розділі роботи для оцінки навантаження на фонд оплати праці та податкового навантаження на суб'єкт господарювання в розрізі років.

Графічні та табличні методи наочно показують візуалізацію результатів проведеного дослідження, які необхідні для досягнення мети роботи.

Метод порівняння виступає одним з найважливіших методів дослідження, оскільки дозволяє бачити зміну економічних показників на підприємстві за звітний період та дає можливість до прогнозування майбутніх результатів діяльності.

Практичне значення одержаних результатів. Практичне значення проведеного наукового дослідження спрямоване на розробці рекомендацій, спрямованих на покращення адміністрування ПДФО та зміцнення фінансової стійкості підприємства. Отримані результати дослідження мають прикладний характер та можуть бути використані підприємством у сфері податкового планування, у системі внутрішнього контролю та в сфері управління персоналом.

Структура роботи. Дана робота складається зі вступу, трьох розділів, які в свою чергу, поділені на три підрозділи, висновку, списку використаних джерел та чотирьох додатків. Загальний обсяг кваліфікаційної роботи складає 62 сторінки. Також робота включає 17 таблиць та два рисунки.

РОЗДІЛ 1.

ЗАГАЛЬНІ ПОНЯТТЯ ТА ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПОДАТКУ НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

1.1. Теоретичні засади, функції та нормативно-правове регулювання податку на доходи фізичних осіб

Податкова система України складається з багатьох основних складових, основу якої становлять податки. Оподаткування різних джерел доходів громадян є не тільки дохідною частиною формування бюджету держави, але й виступає як важливий фінансовий інструмент соціально-економічних процесів та є вагомим важелем у сфері регулювання фінансово-економічних відносин як всередині держави між внутрішніми суб'єктами господарювання, так і на міжнародному рівні.

В Україні, згідно з Податковим кодексом, є багато різних видів податків, які за видами та специфікою можна розділити на такі види:

1) за місцем справляння до бюджету:

- загальнодержавні (податок на доходи фізичних осіб, податок на прибуток, податок на додану вартість т.і.);
- місцеві (туристичний збір, податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, єдиний податок).

2) за сплатою до бюджету:

- прямі (податок на прибуток, податок на доходи фізичних осіб, податок на майно т.і.);
- непрямі(податок на додану вартість, акцизний податок, мито).

3) за системою оподаткування:

- загальна система оподаткування (всі вище перелічені податки т.і.);
- спрощена система оподаткування (єдиний податок, який поділяється на чотири підгрупи, кожна з яких має свої особливості).

Історія податків в Україні бере свій початок ще за часів Київської Русі, коли підкорені народи сплачували київським князям так звану “данину”. Після розпаду Київської Русі Україна опинилася під владою інших держав. На початку XIX ст. обтяжена панщиною з однієї сторони Річчю Посполитою, а з іншою – кріпосницькою системою царської росії, податковий розвиток в Україні значно відставав від країн Заходу та інших провідних країн світу на той час.

Після здобуття Україною незалежності становлення податкової системи пройшло ряд етапів перед тим як прийняти нову редакцію Податкового Кодексу України у 2011-му році. Згідно з ним податком вважається обов’язковий, безумовний платіж до відповідного (державного або місцевого) бюджету, який стягується з платників податків [1].

Основними етапами становлення податкової системи в Україні можна назвати такі:

- початковий етап (1991-1996 роки). Характеризується проголошенням Україною незалежності 24 серпня 1991-го року та введенням таких загальнодержавних податків як: податок на доходи фізичних осіб, податок на прибуток та податок на додану вартість;
- перехідний етап (1996-2010 роки). Головною подією стало прийняття Конституції України, яка визначила податки як обов’язковий платіж до державного бюджету, а також інших нормативно-законодавчих актів щодо регулювання податкової системи в державі;
- реформаторський етап (2010-2020 роки). Характеризується впровадженням Податкового кодексу України, який узагальнив податкове

законодавство. Особлива увага приділялась вимогам ЄС щодо оподаткування та подальші напрями інтеграції до європейських стандартів оподаткування.

- сучасний етап (2020 - дотепер). Характеризується цифровізацією податкових процесів та становленням податкової системи, створеної на принципах прозорості, чесності та об'єктивності.

Отже, формування податкової системи України тісно пов'язане з її історичним шляхом та боротьбою за незалежність, тому практика оподаткування на теренах нашої держави призвела до формування досить складної системи оподаткування [2].

Різні науковці у свій час давали по своєму трактування поняття “податок”. Наприклад, Адам Сміт вважав податком справедливою ціною за сплату послуг державі. Тобто позитивно відгукувався про стягнення коштів держави з доходів громадян. Відповідно до позиції О.А. Фрадинського, визначення податкового навантаження виступає фінансовим індикатором стійкості платників податків до чинної системи оподаткування та відображає рівень надходжень податкових платежів до бюджету [3, с.79].

Кожний податок в нашій державі має свої особливості та призначення. Наприклад, податок на доходи фізичних осіб та податок на прибуток стягуються з доходів та прибутків фізичних та юридичних осіб відповідно і є прямими по відношенню до державного бюджету. Податок на додану вартість, як і два зазначених вище податки, є загальнодержавним та сплачується у державний бюджет, однак є непрямим та входить у ціну товарів та послуг, які у кінцевому результаті сплачує споживач. З вище сказаного можна зробити узагальнення у вигляді таблиці. (див. табл. 1.1)

Таблиця 1.1

Відмінності та спільні риси між основними податками України

Спільні риси		
Є загальнодержавними, тобто сплачуються у державний бюджет; Обов'язково сплачуються відповідно до законодавства, мають фіксовані ставки до оподаткування, можуть сплачуватися як резидентами, так і нерезидентами		
Відмінні риси		
Податок на додану вартість	Податок на доходи фізичних осіб	Податок на прибуток
Є непрямим податком, який входить у ціну готової продукції, товарів, робіт та послуг та сплачується кінцевим споживачем, тобто покупцем.	Сплачують виключно фізичні особи з отриманих доходів у вигляді заробітної плати, винагород, доходів у вигляді вигащів, винагород та інші особи	Сплачують юридичні особи з прибутку, одержаного внаслідок ведення операційної діяльності. Можуть бути як резиденти, так і нерезиденти

На нашу думку, найбільш важливим у процесі наповнення державного бюджету є податок на доходи фізичних осіб. Оскільки його має сплачувати кожний громадянин України, який отримує джерела доходів на території України, а також нерезиденти. Несплата та ухилення від сплати податку, як і будь-яких інших наведених вище, карається накладанням штрафів відповідно до чинного законодавства України. Економічну сутність податку на доходи фізичних осіб описано у табл. 1.2.

Таблиця 1.2.

Економічна сутність податку з доходів фізичних осіб

Економічна сутність	Характеристика
Соціальна	Впливає на рівень отриманих доходів громадян, їх заощаджень, якість життя населення, структуру і динаміку внутрішнього попиту

Фінансово-економічна	Платник сплачує податок у вигляді частки від свого доходу на користь потреб держави
Політична	З доходів у державний бюджет формується виділення коштів на підтримку обороноздатності країни та порядку всередині держави

Джерело: сформовано автором на основі [4].

Нормативно-правовою базою для податку є Податковий кодекс України. Тут описуються всі складові податку, такі як: платники податку, об'єкт, база оподаткування, його ставка, а також порядок застосування податкової соціальної пільги та порядок подання звітності.

Отже, згідно з податковим кодексом платниками податку, як згадано вище, є фізичні особи з джерелом походження в Україні, а також нерезиденти. Об'єктом оподаткування виступає загальний місячний (оподатковуваний) дохід, а також інші доходи з джерелом їх походження в Україні. Базою оподаткування є загальний оподатковуваний дохід на користь платника податку протягом звітного податкового періоду.

Податок має свої ставки оподаткування, які описані в табл. 1.3.

Таблиця 1.3.

Основні ставки податку на доходи фізичних осіб

Ставка податку	Характеристика
18%	Є основною ставкою податку. Застосовується до доходів громадян у вигляді заробітної плати, суми винагород за цивільно-правовими договорами, доходів від надання майна в оренду, лізинг, від продажу майна
9%	Застосовується у вигляді доходів від дивідендів акцій, корпоративних правах, інвестиційних сертифікатах, нарахованих нерезидентами, які не є платниками податку на прибуток
5%	доходи у вигляді дивідендів по акціях та корпоративних правах, нарахованих резидентами - платниками податку на прибуток підприємств (крім доходів у вигляді дивідендів по акціях, інвестиційних сертифікатах, які виплачуються інститутами спільного інвестування)

0%	Вартість власності, що передався в спадок сім'ї першого та другого ступеня спорідненості
----	--

Джерело: сформовано автором на основі [5]

Платник податку має право зменшити своє податкове навантаження, оформивши податкову соціальну пільгу. Щоб її оформити потрібно подати роботодавцю заяву, що підтверджує таке право. На нашу думку, податкова соціальна пільга – це можливість платника податку зменшити свій оподатковуваний дохід на певну суму за наявності на те законних підстав.

Соціальна пільга буває різною залежно від підстав для її отримання. Нижче можна навести такі три різні види соціальних пільг, станом на 2025-й рік:

1) 100% - 1514 грн (50%). Розраховується множенням 50% на прожитковий мінімум, який становить 3028 грн. станом на 2025-й рік. Мають підставу для її отримання платники податку, які утримують двох і більше дітей у розрахунку на кожну таку дитину.

2) 150% - 2271 грн. Надається платникам податку, які є: самотньою матір'ю та батьком на кожну таку дитину віком до 18-ти років. Утримує дитину-інваліда до 18-ти років, є учнем, студентом або аспірантом.

3) 200% - 3028 грн. Надається платникам податку які є Героєм України, учасником бойових дій під час Другої Світової війни.

Надаючи фізичним особам можливість зменшити своє податкове зобов'язання шляхом надання їм податкових пільг, за наявності на те законних підстав, держава дає можливість збільшити заощадження власних коштів громадян. Це в свою чергу підвищує соціальну довіру до держави, зменшує рівень соціальної нерівності, а також сприяє зайнятості та створення нових робочих місць.

Податок на доходи фізичних осіб також виконує певні функції. Серед основних функцій податку можна виокремити такі з них:

– фінансова – є однією з головних функцій податку. Її суть полягає в тому, що вона акумулює кошти до бюджету держави за рахунок сплати громадянами частки зі свого доходу;

– соціальна – впливає на рівень життя населення та його добробут шляхом перерозподілу доходів, забезпеченням соціального захисту та виплат субвенцій, дотацій малорозвиненим районам або територіальним громадам (ОТГ);

– регулятивна – полягає у здатності держави втручатися в соціально-економічні процеси через податкові механізми. Основна її увага приділяється у стимулюванні економічного розвитку держави та боротьбою з тіньовою економікою;

– політична – полягає у накопиченні коштів до державного бюджету для підтримки обороноздатності держави. Податок на доходи фізичних осіб зараз відіграє особливу важливу роль у підтримці обороноздатності нашої держави, на що може вказувати підвищення військового збору.

З вище наведених функцій можна сказати, що податок з доходів громадян має різні напрями охоплення. Тобто кошти, які надходять до загального бюджету держави перерозподіляються та надходять до різних фондів економічного, соціального та політичного устрою держави.

Отже, податок на доходи фізичних осіб є одним з основних податків в нашій державі, який формує основну частину наповненості державного бюджету. Він регулює соціально-економічні відносини всередині держави, а також впливає на обсяг отриманих “чистих” доходів населення та на його заощадження.

Держава, у вигляді органів державної влади та органів місцевого самоврядування зобов’язана забезпечити повний обсяг надходження податкових платежів, зокрема податку з доходів фізичних осіб, до бюджетів усіх рівнів.

1.2. Порядок адміністрування податку з доходів громадян та підвищення військового збору

Як вже зазначалося вище, податок на доходи фізичних осіб (далі – ПДФО) поруч з іншими загальнодержавними податками такі як, податок на прибуток підприємства, податок на додану вартість (далі – ПДВ), акцизний податок, рентні платежі та інші формують основу Державного бюджету України.

Однак перш ніж дійти до основного бюджету країни, адміністрування податку проходить ряд етапів:

- 1) нарахування доходу фізичній особі до оподаткування;
- 2) застосування податкової соціальної пільги за її наявності;
- 3) нарахування ПДФО з доходу фізичних осіб на дохід, зменшений податковою соціальною пільгою;
- 4) нарахування військового збору на повну суму отриманого доходу без зменшення соціальної пільги, навіть за її наявності;
- 5) сплата податку та інших утримань та подання податкової звітності.

Можна сказати, що нарахування та сплата податку є непростим процесом, яка вимагає від платника податку або від податкового агента відповідальності, точності та своєчасності щодо перерахування коштів до бюджету. Неточна або несвоєчасна сплата коштів та подання податкової декларації може спричинити різні види конфліктів, а також накладанням штрафів з боку контролюючих органів.

Особи, які працюють за цивільно-правовими договорами та сплачують податки зі своїх доходів, сплата та своєчасне перерахування до бюджету держави покладається на податкового агента.

Податковий агент – це особа, яка сплачує податки від імені фізичних осіб до бюджету та зобов’язана подавати своєчасну податкову звітність та вести

податковий облік. Залежно від форми виплати заробітної плати, строки перерахування до державного бюджету можуть бути різними. В таблиці 1.4. наведемо приклад способів перерахування податку до бюджету.

Таблиця 1.4.

Способи перерахування податку з доходів фізичних осіб до бюджету

Спосіб виплати доходу	Строки перерахування та сплати податку
Готівкова	Одночасно з виплатою доходу, що повинно супроводжуватися відповідним розрахунковим документом
Безготівкова	Протягом наступних трьох банківських днів, що настає за днем виплати оподатковуваного доходу
Дохід нарахований, але не сплачений	У встановлені терміни згідно з податковим законодавством України

Джерело: сформовано автором на основі [6].

Найбільш поширеним способом виплати доходу є безготівковий метод, коли фізичні особи отримують доходи на свої банківські рахунки. Цей метод є найбільш зручним, оскільки дозволяє швидко перераховувати грошову винагороду без значних затрат часу, а також дозволяє контролювати сплату податку до бюджету контролюючими органами на відміну від готівкового методу, який можуть використовувати для ухилення від сплати податку.

Отже, такі терміни сплати податку різних способів виплати доходу, податковий агент зобов'язаний дотримуватися у будь-яких випадках відповідно до законодавства України.

Однак, коли фізична особа зобов'язана самотійно сплатити податок з доходу, який підлягає оподаткуванню не при їх виплаті або нарахуванні, то такий платник податку зобов'язаний включити цей дохід у свій річний оподатковуваний дохід. У такому випадку фізична особа повинна до 1-го травня наступного року за звітним представити податковим або фіскальним органам податкову декларацію та сплатити податок до 1-го серпня місяця наступного року за звітним.

Якщо під час заповнення податкової декларації у платника податку виникли проблеми або незрозумілі питання щодо заповнення декларації, то він може подати запит до контролюючого органу. У свою чергу, контролюючі органи повинні надати безкоштовну консультацію щодо питань, які виникли у платника податку згідно державних вимог.

Звільняються від подання податкової декларації особи, які:

- є неповнолітніми або недієздатними та перебувають під опікунством батьків або опікунів;
- засуджені до позбавлення волі або перебувають під арештом, незаконно засуджені на території інших держав або перебувають у полоні;
- перебувають у розшуку або на військовій службі станом на кінець звітного податкового року.

Однак, обов'язок щодо подання податкової декларації покладається на таких осіб:

- батьків, годувальників або опікунів на суму одержаного доходу недієздатною особою визнаною судом;
- спадкоємців платника податку, який помер;
- державного виконавця, який зобов'язаний здійснювати майнові претензії кредиторів платника податку, який опинився в статусі банкрута [6].

Тобто, вищезазначені особи, які звільняються від оподаткування згідно чинного законодавства України, обов'язок сплати податку з одержаних ними доходів переходить до інших близьких їм осіб, а також осіб, які перелічені вище. Такі особи несуть повну відповідальність за точність та своєчасність сплати коштів до відповідного бюджету держави.

Форма податкової декларації встановлюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику, виходячи з таких умов:

- загальна частина податкової декларації повинна мати спрощений вигляд та не містити відомостей про доходи або витрати, що отримує незначна кількість платників податку;
- податкова декларація є уніфікованою та єдиною для всіх встановлених цим розділом випадків її подання [6].

Адміністрування податку є складним та відповідальним завданням при його нарахуванні та сплаті до бюджету. Адже багато фізичних осіб працюють неофіційно, тобто не мають підписаного цивільно-правового договору з компанією, та отримують доходи, які неоподатковуються згідно законодавства. Підприємство, у свою чергу, теж ухиляється від сплати податків. За такі порушення можуть накладатися адміністративні стягнення, штрафи та пені, а керівників та інших відповідальних осіб такого підприємства можуть притягнути до кримінальної відповідальності. Також ухилення від сплати податків збільшує в Україні сектор тіньової економіки, що є негативним явищем.

У суспільній культурі має закріпитися соціальна відповідальність щодо сплати податків громадянами та вкрай негативне ставлення до осіб, які ухиляються від їх сплати. Несплата податків має вважатися тяжким кримінальним злочином [7].

З початком повномасштабної війни в Україні кожний громадянин повинен усвідомити яку важливу роль відіграє сплата податків до бюджету держави. Особливо це стало відчутним після історичного підвищення військового збору у грудні 2024-го року, коли військовий збір підняли з 1,5% до 5%. Таким чином, відсоток утримань із доходів фізичних осіб вже складає не 19,5% як це було раніше, а вже 23%. Тобто із свого доходу громадянин держави має сплатити на 4,5% більше коштів.

Проведемо невелике дослідження, яке чітко відобразить ситуацію наскільки підвищення військового збору вплинуло на заощадження населення.

Таблиця 1.5.

**Порівняння даних про сплату військового збору до та після його
підвищення**

Назва	Військовий збір до грудня 2024р. (1,5%), грн	Військовий збір станом на грудень 2025р, грн (5%)
Сума нарахованої заробітної плати	25 000	25 000
Сума ПДФО (ПСП – немає)	4 500	4 500
Сума військового збору	375	1 250
Сума утримань, яка підлягає сплаті до бюджету	4 825	5 750
Сума чистого доходу фізичної особи	20 125	19 250

Джерело: сформовано автором

З наведеної таблиці бачимо, як таке підвищення впливає на рівень отриманих доходів населення. Тому, таке підвищення було сприйнято негативно громадянами України.

На нашу думку, підвищення військового збору все ж таки буде сприяти збільшенню видатків на оборону нашої держави від російської агресії, з іншої сторони це призведе до зменшення заощаджень коштів населення, що може призвести до ще більших ухилень від сплати податків, звільненням з місця роботи та наростанням негативних настроїв всередині держави.

Також для платників податку, які перебувають на спрощеній системі оподаткування першої, другої та четвертої груп, з 1-го січня 2025-го року

з'являється обов'язок щодо сплати військового збору. Він становить 10% від суми мінімальної заробітної плати станом на зараз, яка становить 8 000 грн. Тобто його щомісячна сума буде становити 800 грн.

Платники єдиного податку 3-ї групи будуть сплачувати військовий збір у сумі 1-го відсотка від свого обороту за один звітний квартал. Такий порядок сплати військового збору поширюється тільки під час дії воєнного стану в Україні [8].

Не поширюється сплата військового збору на виплати пенсій, стипендій, соціальних виплат та інших доходів, які неоподатковуються ПДФО. Також військовий збір для військовослужбовців та інших силових структур залишається на рівні 1,5% згідно чинного законодавства.

Підсумовуючи вище сказане можна сказати, що підняття військового збору може мати негативні наслідки, а саме:

- податкове навантаження на доходи платників податків. Для низькооплачуваних робітників це може мати вкрай негативні наслідки щодо погіршення якості життя;
- зростання тіньової економіки. Зі збільшенням сплати податку до бюджету роботодавці та працівники можуть використовувати неофіційні виплати доходів, що може призвести взагалі до зменшення доходів до бюджету;
- зменшення робочих місць. Підприємства та організації щоб скоротити власні витрати можуть зменшувати свій робочий штат працівників, відтак це призведе до збільшення безробіття всередині країни;
- складність адміністрування податку. Збільшення ставок податку може призвести до збільшення витрат на його адміністрування з боку контролюючих органів [9].

Отже, порядок адміністрування податку з доходів фізичних осіб є складним процесом, перш ніж кошти, у вигляді стягнень з доходів фізичних осіб, мають

потрапити до державного бюджету держави. Порядок сплати податків вимагає від податкових агентів, роботодавців та інших фізичних осіб, які сплачують податки зі своїх доходів та доходів громадян чесності, відповідальності та своєчасності щодо їх сплати. Ухилення від сплати податків в Україні карається штрафом від 5-ти до 10-ти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з позбавленням права обіймати певні посади строком до 3-х років або без цього згідно статті 212-ї Кримінального кодексу України [10].

1.3. Роль та місце податку на доходи фізичних осіб у системі формування державного бюджету

Згідно класифікації Бюджетного Кодексу України виділяють чотири основні джерела надходжень до Державного бюджету: податкові, неподаткові надходження, доходи від операцій з капіталом та трансферти [11]. Найбільш дохідною частиною для державного бюджету становлять податкові надходження, які становлять провідне місце у регулюванні економіки держави.

Фізичні особи, сплачуючи частину коштів зі своїх доходів, формують основну частину Державного бюджету України. Податок із доходів фізичних осіб має скерованість на соціальну справедливість податкової системи, оскільки ставить рівень оподаткування в пряму залежність від обсягів доходу платника [12].

Сплачуючи кошти до бюджету, здійснюється фінансове регулювання економіки держави, її соціально-економічний розвиток та обороноздатність нашої держави у часи великої війни. Зростання дефіциту державного бюджету може свідчити про те, що видатки перевищують доходи. У такому випадку держава буде зосереджуватись на збільшенні джерел їх доходів, що може повпливати на підняття ставок податків та інших утримань.

Наша держава зараз докладає значних зусиль для стабілізації одержань доходів до державного бюджету. У часи повномасштабної війни це надзвичайно

складне завдання, оскільки значна частина українських територій зараз є тимчасово окупована, багато територій є прифронтовими зонами де активно ведуться бойові дії. Це означає втрату великої кількості робочої сили та, відповідно, вплив доходів з джерел надходжень бюджету України та збільшення додаткових видатків на оборону.

Підсумовуючи вище сказане, можна сказати що війна дуже сильно вплинула і надалі впливає на рівень платоспроможності населення, рівень економіки, рівень ВВП, видатків держави, зокрема на виплати допомоги малозабезпеченим родинам, наданням субвенцій, дотацій та іншої допомоги малорозвиненим ОТГ, фінансуванню освіти, спорту та інших видів державного внутрішнього фінансування. Хоча, фінансові допомоги союзників дозволяють покривати “бюджетні дири”, однак окупація російськими загарбниками українських територій, тероризм прикордонних та прифронтових зон, не дозволяють Україні повністю використовувати свій економічний потенціал, який до початку війни теж був у тяжкому стані.

Також, окремої уваги заслуговує питання централізації реформування ПДФО на доходи військовослужбовців. 12 вересня 2023-го Уряд зареєстрував у Верховній Раді України проект Закону “Про внесення змін до розділу VI Бюджетного кодексу України щодо забезпечення підтримки обороноздатності держави та розвитку оборонно-промислового комплексу України”, реєстр №10037 [13]. Законопроект №10037 передбачав вилучення з місцевих бюджетів ПДФО від оподаткування доходів у вигляді грошового забезпечення, одержаних військовослужбовцями, поліцейськими та особами рядового і начальницького складу за період з 1 жовтня 2023 року по 31 грудня 2024 року [13].

Внаслідок прийняття цього положення бюджети об’єднаних територіальних громад (ОТГ) втратили 20 млрд. гривень у 2023-му році та понад 64 млрд. гривень у 2024-му році. 50% цих коштів було спрямовано до Адміністрації Державної служби спеціального зв’язку та захисту інформації

України, решту 50% передана Міністерству з питань стратегічних галузей промисловості України.

Такі реформи держава здійснює для збільшення обороноздатності країни та для розвитку оборонно-промислового комплексу. На жаль, внаслідок таких реформ страждають територіальні громади, а також громадяни нашої держави. Здійснення таких реформ потребують детального планування, обговорення всіх проблемних питань з вищим керівництвом держави, включаючи військових, податкові служби та представників місцевої влади. Успішна реалізація такої зміни вимагає врахування всіх цих аспектів і ретельного планування [14].

Для надання оцінки ролі ПДФО у складі державного бюджету, проаналізуємо структуру дохідної частини державного бюджету України за 2022-й рік.

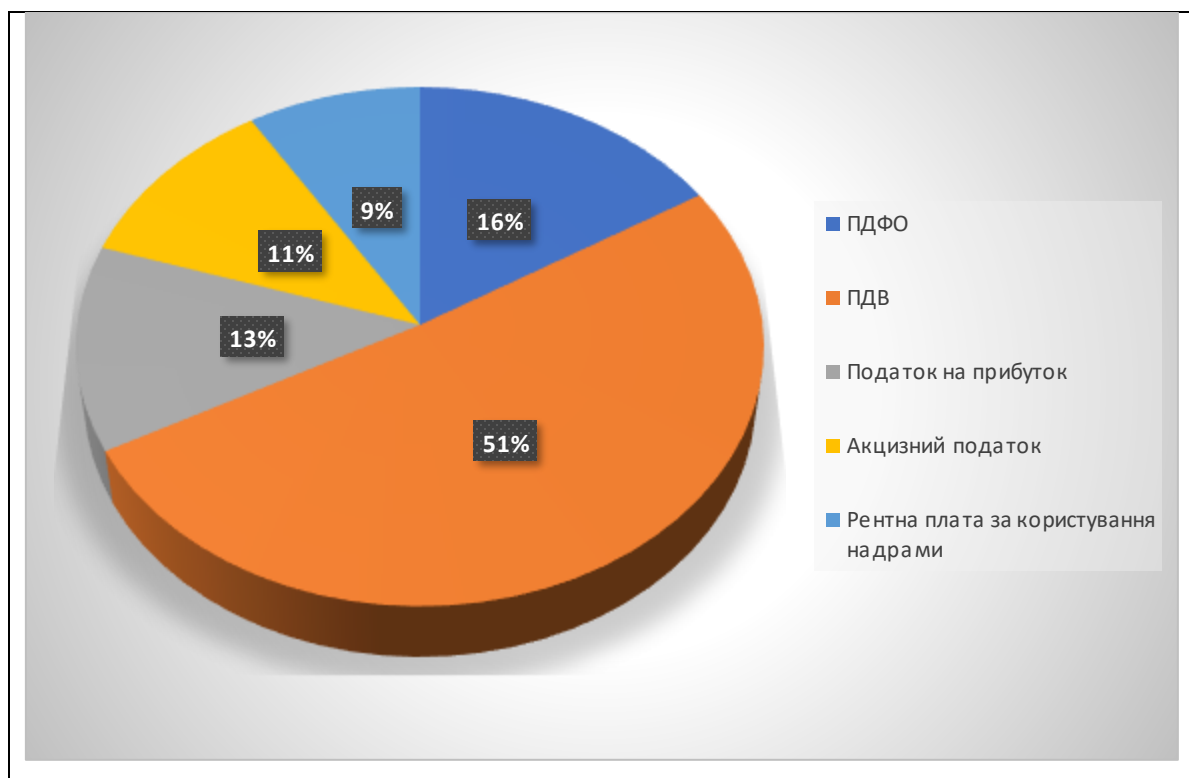

Рис. 1.1. Структура дохідної частини державного бюджету України за 2022р

Джерело: сформовано автором на основі [15].

Як бачимо з рис. 1.1. половину надходжень до державного бюджету нашої держави становив податок на додану вартість. Друге місце після непрямого

податку займає саме податок на доходи фізичних осіб, який випереджає на 3% податок на прибуток підприємств, а також на 5% акцизний податок та на 7% рентні платежі за користування надрами держави відповідно.

З початком повномасштабного вторгнення росії на територію України наша держава була змушена вимушено переорієнтувати свої заплановані видатки з бюджету. Значна частина державних коштів витрачалася на оборону, що становила у 2022-му році 1142,87 млрд. грн. Цей показник перевищив минулорічний у 9 разів, який становив 126,98 млрд.грн.

У 2022-му році понад 65% видатків з державного бюджету спрямовувалися на підтримку військовослужбовців та на державну оборону від російської агресії. Порівняно з тим же 2021-м роком, у 2022-му році державні видатки зросли у 5 разів та становили 746 млрд. грн. Також з початком воєнних дій в Україні зросла кількість військовослужбовців. Якщо в лавах Збройних сил України (ЗСУ) в 2021-му році налічувалося 261 тис. осіб, то в 2022-му році цей показник становив 700 тис. осіб. Кількість військовослужбовців в секторі оборони налічував рекордну суму в 1 млн. осіб [16].

З вище зазначеного можна сказати, що з початком російського вторгнення у 2022-му році Україна кардинально змінила свою бюджетну політику. Понад дві третини наших ресурсів було спрямовано на збільшення військового сектору держави та на підтримку Збройних сил України. Також значне збільшення військовослужбовців до одного мільйона осіб, говорить що наша фінансова та кадрова політики набули воєнного характеру як відповідь на виклики національній безпеці.

У 2023-му році набуло розголосу питання щодо справедливості розподілу ПДФО. Оскільки у тих громадах, де знаходиться багато військових частин відбулося значне зростання податкових надходжень, а інші ОТГ, які є віддаленими від зони бойових дій та не мають на своїй території військових

частин, податкові надходження зменшилися. Це зумовило ослаблення бізнесу та вплив робочої сили.

Після довгих дискусій щодо правильності розподілу ПДФО між бюджетами на 2024-й рік було прийнято розподіл ПДФО у таких пропорціях:

- 21% до зведеного державного бюджету країни;
- 64% до бюджетів ОТГ та міських бюджетів;
- 15% до загального фонду обласних бюджетів.

ПДФО, яке справляється з доходів поліції, військовослужбовців, працівників державної безпеки та інших осіб рядового складу у 2024-му році не зараховувалися до сільських бюджетів. Всі кошти надходили до державного бюджету України з таким розподілом: 75% належали до спеціального фонду, інші 25% - до загального фонду бюджету України.

На жаль, державні доходи, які отримує держава, не дають змоги відшкодувати ті збитки, які завдала російська федерація. Згідно з оцінками Київської школи економіки, станом на 1 вересня 2023 року, сукупні прямі задокументовані втрати, завдані інфраструктурі України внаслідок повномасштабного вторгнення російської федерації, досягли 151,2 млрд дол. за методологією вартості заміщення [17].

Отже, ПДФО відіграє важливу роль у забезпеченні соціально-економічного розвитку держави, виступаючи важливим інструментом фіскальної політики. Він впливає як на формування обсягу та структури доходів платників податків, так і на рівень добробуту населення. Однією з основних функцій податку з доходів громадян є сприяння соціальної справедливості та надання фінансової допомоги менш розвиненим верствам суспільства. Крім того, податок виконує важливу соціально-економічну функцію, перерозподіляючи кошти всередині держави та впливаючи на кінцеві доходи, якість та рівень життя населення.

На нашу думку, ПДФО виступає важливим фінансово-економічним інструментом регулювання економіки держави.

В часи повномасштабної війни оподаткування ПДФО стало важливим джерелом доходу до державного бюджету країни. Завдяки сплаті платниками податку коштів зі своїх доходів, та інших надходжень до бюджету, зокрема допомоги від іноземних партнерів, українська держава змогла вистояти перед обличчям російської агресії, навести фінансову стабільність та відновити економіку в часи війни.

РОЗДІЛ 2.

МЕТОДИКА ОБЛІКУ ТА ЗВІТНОСТІ РОЗРАХУНКІВ ПОДАТКУ НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ НА ПРИКЛАДІ ТОВ “АРДОР-ТРЕЙД”

2.1. Облік та звітність розрахунків податку на доходи фізичних осіб

ТОВ “Ардор-Трейд” засноване 1-го вересня 2017-го року. Основною метою ведення діяльності підприємства є здійснення комерційної та виробничо-господарської діяльності, яка спрямована на отримання прибутку та задоволення потреб населення.

Основними напрямками діяльності компанії є посередництво у торгівлі будівельними, лакофарбовими матеріалами та санітарно-технічними виробами. За специфікою своєї роботи підприємство належить до невеликих підприємств України та є одним з провідних дистриб’юторів лакофарбової продукції.

У процесі ведення своєї діяльності підприємство керується такими принципами:

- комплектності. В бухгалтерському обліку даний процес відображається як послідовне виконання комплексних замовлень;
- зберігання. Лакофарбова продукція потребує належних умов зберігання, в тому числі оптимальної температури на складах, здійснення ротації за правилом “FIFO” для контролю термінів придатності;
- орієнтація на вимоги покупця. Звернення уваги на побажання покупців дає можливість збільшити колоритність виготовлення продукції та забезпечити її належною якістю;
- швидкість та зручність. Швидка та зручна доставка компанії є однією із запорук збільшення кількості продаж.

Організація ведення бухгалтерського обліку на підприємстві ведеться на основі Закону України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” від 16.07.99 № 996-XI та чинними рекомендаціями Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку.

У своїй діяльності підприємство виступає платником податків відповідно до чинного Податкового Кодексу України (далі – ПКУ) [1]. Підприємство перебуває на загальній системі оподаткування, що зобов’язує його сплачувати ПДФО та інші загальнообов’язкові податкові платежі до бюджету.

На підприємстві застосовується погодинна оплата праці від якої залежить документування, облік, звітність, контроль та відповідальність за нарахуванням заробітної плати та її виплатою працівникам відповідно до Статуту (Додаток А)

Відповідно до чинного законодавства України, під час прийняття на роботу працівника формується Наказ керівника підприємства на прийняття на роботу, що є основою для нарахування доходу.

На підприємстві застосовується штатний розпис працівників, де наведено всю організаційно-розпорядчу структуру, перелік посад та кількість працівників на підприємстві, які займають дані посади та розмір посадових окладів.

Штатний розпис на ТОВ “Ардор-Трейд” містить такі основні пункти:

- гриф затвердження, заголовок і текст;
- найменування структурних підрозділів та найменування посад;
- кількість працівників штату відповідної посади;
- розміри посадових окладів працівників відповідної посади.

Штатний розпис затверджується на початок звітного року керівником підприємства та діє протягом усього календарного року [18].

Оскільки підприємство використовує погодинну оплату праці, то після штатного розпису, наступним документом, який слугує звітом для первинного обліку на підприємстві є табель відпрацьованого робочого часу (Додаток Б).

Він використовується всіма без винятку юридичними особами та виступає джерелом отримання даних про відпрацьований час працівників, майбутнього розрахунку заробітної плати та складання бухгалтерської та податкової звітності.

Кількість відпрацьованих годин-днів, які відображені у таблиці обліку робочого часу, множаться на погодинну ставку працівника, який займає відповідну посаду та на підставі таких розрахунків нараховується заробітна плата працівникам, яка пізніше оподатковується ПДФО та військовим збором.

На ТОВ “Ардор-Трейд” нарахування та сплата ПДФО здійснюється на основі затвердженого Плану рахунків бухгалтерського обліку.

Таблиця 2.1

Кореспонденція рахунків нарахування та сплати ПДФО на ТОВ “Ардор-Трейд”

№	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Д-т	К-т
1.	Нараховано заробітну плату працівникам в т.ч.	231	661
1.1.	– адміністративному персоналу	92	661
1.2.	– персоналу відділу збуту	93	661
1.3.	– допоміжному персоналу у сфері виробництва	232	661
1.4.	– загальновиробничому персоналу	91	661
2.	Нараховано ЄСВ (22% від суми заробітної плати)	231, 232, 91, 92, 93	651
3.	Нараховано ПДФО на суму нарахованої заробітної плати	661	641
4.	Нараховано ВЗ на суму нарахованої заробітної плати	661	642
5.	Сплачено суму нарахованого ПДФО	641	311
6.	Сплачено суму нарахованого ВЗ	642	311

7.	Сплачено суму нарахованого ЄСВ	651	311
8.	Виплачено заробітну плату працівникам	661	311

Джерело: сформовано автором

Ключовими виступають рахунки 6-го класу Плану рахунків бухгалтерського обліку. По відношенню до балансу вони є пасивними, де по кредиту відображається їх нарахування, а по дебету сплата або закриття.

Рахунки 641 “Розрахунки за податками” та 642 “Розрахунки за обов’язковими платежами” на кінець звітного періоду в пасиві балансу мають дорівнювати нулю. Це означатиме що сплата ПДФО та військового збору відбулася вчасно та в повному обсязі.

Аналогічна ситуація стосується рахунку 651 “Розрахунки із загальнообов’язкового державного соціального страхування”.

Щоб виплатити заробітну плату працівникам та сплатити ЄСВ станом на звітний період, підприємству необхідно мати кошти на балансовому рахунку або у касі.

Облік коштів ведеться в 3-му класі Плану рахунків бухгалтерського обліку та є активними по відношенню до балансу. Облік грошових коштів на ТОВ “Ардор-Трейд” ведеться на рахунку 31 “Рахунки в банках”. При виплаті заробітної плати та перерахунку сум ПДФО до бюджету формується виписка банку (Додаток В), де наводяться всі суми витрат підприємства, наведені в реальному часі.

Виписка банку слугує документальним оформленням здійснення всіх видатків підприємства та є документальним підтвердженням здійснення таких видатків для уникнення штрафів з боку контролюючих органів.

Облік ПДФО є важливим етапом у процесі діяльності Товариства. Своєчасна та точна сплата податку показує професійність адміністративного персоналу підприємства та його дисциплінованість з точки зору органів контролю.

Саме тому облік ПДФО вимагає чіткої хронології, високої відповідальності, своєчасності сплати та документального оформлення.

Типові кореспонденції рахунків та документальне відображення обліку ПДФО наведено нижче в табл. 2.2.

Таблиця 2.2

Облік ПДФО та його документальне оформлення

№	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Документальне підтвердження
		Д-т	К-т	
1.	Утримано ПДФО із заробітної плати працівників	661	641	Розрахунково-платіжна відомість
2.	Утримано ПДФО з винагороди за договором цивільно-правового характеру	663	641	Виписка банку, бухгалтерська довідка
3.	Перераховано ПДФО до бюджету	641	311	Платіжна інструкція
4.	Повернуто надмірно сплачений ПДФО	311	641	Виписка банку

Джерело: сформовано автором

Якщо виписка банку та платіжна інструкція показують рух грошових коштів, то розрахунково-платіжна відомість є одним з ключових елементів бухгалтерського, податкового та кадрового діловодства який використовується для фіксації нарахування заробітної плати, утримань податків та платежів (ПДФО та військового збору) та виплат оподатковуваних доходів працівникам.

Такий документ несе важливу інформацію для роботодавця та працівника, оскільки у ньому зазначається сума посадового окладу, премій, внесків на ЄСВ та інших нарахувань, яке детально відображається в обліку [19].

Розрахунково-платіжна відомість подається у формі П-6 або П-7 відповідно до наказу Держстату від 05.12.2008 року № 489 (далі Наказ № 489) [20].

Відповідно після нарахування та сплати заробітної плати працівникам до податкових органів подається податкова декларація зі сплати ПДФО.

Згідно з нормами податкового законодавства, платники податків мають обов’язок подавати окрему звітність за кожним видом податкового зобов’язання за відповідний звітний період. Однак, внаслідок змін у ПКУ, звітність з ПДФО слід подавати разом із військовим збором та ЄСВ. Така податкова звітність подається щоквартально.

Подаючи податкову декларацію до контролюючих органів платники податку мають узагальнювати довідкову, облікову та звітно-декларативну інформацію.

Таблиця 2.3

Формування податкової інформації при нарахуванні та сплати ПДФО

Вид інформації	Опис інформації
Довідкова	Охоплює нормативно-регулятивні дані, що слугують базисом для розрахунків. Сюди належать кадрова документація, заява на застосування ПСП, документи що підтверджують застосування ПСП
Облікова	Розрахунково-платіжна відомість, книга обліку та розрахунків, таблиць обліку робочого часу
Звітно-декларативна	Податкова декларація у формі об’єднаного звіту з ПДФО, військового збору та ЄСВ

Джерело: сформовано автором на основі [21].

На ТОВ “Ардор-Трейд” здійснюється вся обліково-аналітична інформація щодо роботи кінцевого подання звітності з ПДФО щоб уникати санкцій з боку контролюючих органів та зберігати добросовісну репутацію підприємства.

В кінцевому результаті при вирахуванні всіх обов'язкових платежів з доходу працівника підприємство складає та подає фінансову звітність – форму №1 “Баланс” (Додаток Д). В ньому відображається стан господарських засобів та джерел їх формування станом на певну дату за звітний період.

Беручи до уваги сплату ПДФО, то він повинен бути сплачений протягом звітного періоду. Тобто залишок по рахунку 641 “Розрахунки за податками” мають дорівнювати нулю. Якщо на підприємстві виникли затримки з виплатою заробітної плати, порушення строків сплати ПДФО, то залишок буде відображатися у пасиві балансу. Стаття “Розрахунки з бюджетом” буде показувати нам заборгованість, яку підприємство має сплатити протягом зазначеного періоду часу.

В бухгалтерському обліку, податки, які не утримані вчасно з доходу фізичної особи є витратами підприємства, тобто податкового агента та відображається по дебету рахунку 949 “Інші витрати операційної діяльності”.

Проте, якщо помилка була допущеною в минулому звітному році, то залишок буде відображатися по дебету рахунку 441 “Прибуток нерозподілений” (442 “Непокриті збитки”).

В бухгалтерському обліку відображається сума донарахованого ПДФО по акту перевірки, штрафних санкцій та пені. Донарахування ПДФО відображається за дебетом рахунку 949 “Інші витрати операційної діяльності” та кредитом рахунку 641 “Розрахунки за податками”.

Нарахування штрафу та пені супроводжується записом по дебету рахунку 948 “Визнані штрафи, пені та неустойки” та кредитом 641 “Розрахунки за податками”.

Контроль та сплатою ПДФО та виконання функцій податкового агента, в тому числі подання податкових декларацій до контролюючих органів, здійснює керівник підприємства та відповідальні особи, на яких покладено виконання функцій податкового агента.

Отже, на ТОВ “Ардор-Трейд” необхідно здійснити алгоритм формування довідкової, облікової та звітно-декларативної інформації, яка повинна забезпечити на підприємстві правильність та своєчасність сплати податку.

Ігнорування актуальної довідкової інформації або методологічні помилки на етапі формування облікових даних неминуче призводять до деформації всього процесу податкового адміністрування. Такі пропуски стають причиною некоректного обчислення податкових зобов’язань, порушення встановлених термінів подання декларацій та недоотримання коштів бюджетом.

Подання податкової звітності є завершальною та підсумковою стадією процесу розрахунку податку. Дотримання фундаментальних якісних критеріїв при формуванні обліково-податкової інформації є запорукою підготовки релевантної податкової звітності. Це дозволяє забезпечити об’єктивне та достовірне відображення поточного фінансового стану суб’єкта господарювання та повноти його розрахунків із бюджетом за всіма видами податкових зобов’язань [22].

2.2. Порядок складання та подання податкової звітності з податку доходів фізичних осіб на підприємстві

Основною формою звітності на ТОВ “Ардор-Трейд” є об’єднана звітність з ПДФО, військового збору та ЄСВ станом на початок 2026-го податкового року.

Однак, до змін в ПКУ, всі без винятку підприємства зобов’язувалися щомісячно подавати окремий звіт з ПДФО та ЄСВ. Метою об’єднання звітності мало бути спрощення подання податкових декларацій до контролюючих органів шляхом їх зменшення.

Всі без винятку звіти, що стосуються оплати праці, повинні містити детальну інформацію стосовно виплати доходів працівникам, включаючи розрахунки з ПДФО, військового збору та ЄСВ. Звітність, не тільки податкова,

але й бухгалтерська, виступає важливим інструментом контролю обліку заробітної плати.

Станом на 01.01.2026-го року ТОВ “Ардор-Трейд” подає об’єднаний податковий звіт, який офіційно називається “Податковий розрахунок сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків – фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого єдиного внеску”.

Новий звіт з ПДФО тепер містить детальний розрахунок податку з щомісячною розбивкою даних про ПДФО, військовий збір та ЄСВ, а також більш детально включає персоніфікацію військового збору внаслідок дії воєнного стану в країні.

Об’єднана звітність подається щоквартально та подається протягом 40-ка календарних днів наступного за звітним кварталом. Даний звіт формує бухгалтерія підприємства та подає за допомогою програми “М.Е.Дос.”.

Об’єднана податкова звітність містить перелік обов’язкових реквізитів та інформацію про роботодавця, наведені “в шапці” звітності. Нижче наведені дані про додатки та загальну статистику персоналу на підприємстві. У звітності наводиться зведена інформація про нарахований ЄСВ, яка складається з трьох розділів.

Податкова декларація включає в себе шість додатків, які стосуються військового збору та ЄСВ. Окремим додатком, який призначений для опису звіту про ПДФО є Додаток 4ДФ.

Можна сказати, що об’єднана податкова декларація є колишнім звітом з єдиного внеску, до якого додали Додаток 4ДФ, що за своєю структурою схожий на Додаток 1ДФ.

Внаслідок змін у ПКУ та Закону України “Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов’язкове державне соціальне страхування” в 2025-му році та внесенням додаткових змін до Податкового кодексу України щодо подання

єдиної звітності з єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування і податку на доходи фізичних осіб, порядок заповнення та подання податковими агентами податкового розрахунку сум доходів змінився.

У Наказі Міністерства фінансів України з чинною редакцією від 06.02.2025-го року “Про затвердження форми Податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків - фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого єдиного внеску і Порядку заповнення та подання податковими агентами Податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків - фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого єдиного внеску” детально описано процес заповнення та подання податкової звітності з ПДФО.

ТОВ “Ардор-Трейд”, як податковий агент, може звертатися до даного Наказу при складанні податкової декларації для звіряння з чинними вимогами подання податкової звітності.

Суб'єктом подання податкової звітності виступає підприємство, відповідальність за своєчасне подання якої, входить в обов'язки керівника підприємства. Керівник виступає найвідповідальнішою особою у процесі складання та подання звітності, а також особа, на яку було покладено функції розрахунку податку. Це головний бухгалтер або бухгалтер відділу кадрів та інша особа, на яку покладено функції податкового агента.

Об'єднана звітність з ПДФО та ЄСВ, як зазначалося вище, складається з заголовної частини розрахунку, що є невід'ємною частиною звіту, а також шести додатків, основним з яких виступає додаток 4ДФ, який показує сплату ПДФО.

Заголовна частина показує інформацію про податкового агента, обраного ним типу розрахунку, а також інформацію про додатки, які є невід'ємною частиною розрахунку.

У цих рядках зазначається тип розрахунку, за який звітний період подається розрахунок. Він може бути:

- рядок 011 “Звітний” – якщо розрахунок подається за звітний (податковий) період перший раз;
- рядок 012 “Звітний новий” – якщо розрахунок подається за звітний період до граничного строку закінчення подання звіту з уточнюючими даними нарахування сум ПДФО, військового збору та ЄСВ;
- рядок 013 “Уточнюючий” – даний розрахунок подається після закінчення подання для звітного періоду з уточнюючими даними нарахування сум ПДФО, військового збору та ЄСВ.

Далі в звітності показується звітний (податковий) період за який подається розрахунок, зазначається найменування юридичної особи, вказується код згідно ЄДРПОУ платника або реєстраційний номер платника податків, код Класифікатора за місцем знаходження платника тощо [1].

Можна сказати, що в розрахунку вказується вся загальна інформація про підприємство. В тому числі має вказуватися податкова адреса платника, поштовий індекс, а також контактні дані підприємства.

У рядку 06 зазначається інформація про додатки, де у разі наявності додатків в розрахунку проставляється відмітка “Х” та вказується кількість аркушів додатків. Навпроти додатків, які не подаються до об’єднаного звіту проставляється відмітка:

- на паперових носіях — прочерки;
- в електронній формі — поле залишають незаповненим.

Після заповнення інформаційних даних про підприємство заповнюється розрахунок, який складається з трьох розділів:

— Розділ 1 “Нарахування доходу та єдиного внеску за найманих працівників”. Тут відображається основна інформація щодо нарахованого ЄСВ за звітний період, основна та додаткова заробітна плата тощо;

— Розділ 2 “Нарахування грошового забезпечення та єдиного внеску за військовослужбовців, поліцейських, осіб рядового і начальницького складу та на суми допомоги військовослужбовцям-жінкам у зв’язку з вагітністю та пологами (крім військовослужбовців строкової військової служби)”. Містить інформацію про виплати заробітної плати та ЄСВ вищезазначеним особам. Такий розділ у звіті використовується переважно органами правоохоронних органів або органами, які пов’язані з військовими частинами.

— Розділ 3 “Нарахування грошового забезпечення та єдиного внеску за патронатних вихователів, батьків-вихователів та прийомних батьків”. Даний розділ заповнюється районними або міськими органами соціального захисту населення та виконавчими органами сільських рад [23].

ТОВ “Ардор-Трейд” використовує тільки перший розділ розрахунку, оскільки не здійснює правоохоронну діяльність або діяльність соціального захисту. Тому, у процесі здійснення своєї діяльності підприємство орієнтується на заповнення виключно розрахункової частини першого розділу об’єднаного звіту.

Після заповнення вищезазначених розділів розрахунку нижче у разі наявності додатків проводиться їх розрахунок та подання. Додатки слугують додатковою інформацією подання звітності, однак їх значення залишається великим, оскільки дає нам змогу побачити суми сплаченого ПДФО (на прикладі додатку 4ДФ) та інших загальнообов’язкових утримань.

Загалом об’єднаний звіт містить шість додатків, як зазначалося вище, кожний з них має свою специфіку та потрібну інформацію.

Таблиця 2.4

Додатки об'єднаного звіту ПДФО/ВЗ та ЄСВ та їх загальна інформація

Форма додатку	Загальна характеристика
Додаток Д1	Призначений для щомісячного нарахування ЄСВ платниками щодо кожної застрахованої особи
Додаток Д2	Відображаються відомості щодо кожної застрахованої особи. Подається районними управліннями праці та соціального захисту населення
Додаток Д3	Формується та сплачується платниками ЄСВ за осіб, які проходять військову службу в Збройних Силах України та інших військових формуваннях
Додаток 4ДФ	Описується вся інформація про платника податку, його доходи та утримання з них
Додаток 5Д	Полягає у реєстрації застрахованих осіб у реєстрі осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування
Додаток 6Д	Полягає у визначенні платником строків трудової або іншої діяльності

Джерело: сформовано автором на основі ст. IV ПКУ [1].

На підприємстві не використовуються всі додатки, оскільки вони містять додаткову інформацію, яку звичайному суб'єкту господарювання непотрібно подавати. Тобто наше підприємство, метою діяльності якого є отримання прибутку та задоволення соціальних потреб населення не буде подавати форму додатка Д2, Д3 та Д5.

Окрему увагу слід приділити заповнення та подання Додатку 4ДФ, який призначений для подання звітності з ПДФО. В цьому додатку аналогічна структура заповнення як в Розрахунку.

Спочатку наводиться звітний період, за який подається додаток, у рядку 3 заповнюється найменування юридичної особи. Нижче — у рядку 031, зазначається податковий номер юридичної особи або реєстраційний номер облікової картки платника податків.

За регламентами ст. IV ПКУ, методика заповнення Додатку 4ДФ передбачає відображення сум заробітної плати, виплачених у встановлені строки наступного місяця у звітному періоді її безпосереднього нарахування. Таким чином, показники нарахованого та виплаченого доходу ідентифікуються за моментом виникнення зобов'язання, що забезпечує відповідність податкової звітності регістрам бухгалтерського обліку.

Наприклад, у Додатку 4ДФ за січень відображається сума заробітної плати, яка нарахована у січні та виплачена у лютому.

Найбільш важливою частиною додатку є графа 4а та графа 4. Де відображається:

— у графі 4а. Сума нарахованого та утриманого ПДФО з доходу до бюджету у звітному періоді;

— у графі 4. Тут відображається фактична сума перерахованого податку до бюджету.

Можна сказати, що ці дві графи виступають найважливішою частиною всього об'єднаного звіту, де можна подивитися суму фактично нарахованого та фактично сплаченого ПДФО до бюджету.

Додаток 4ДФ у кінці підписується керівником підприємства або іншою уповноваженою особою та головного бухгалтера. Обов'язково ставиться печатка за її наявності.

Тому, перш ніж заповнити суму нарахованого та сплаченого ПДФО до контролюючих органів, підприємство заповнює всі свої дані, інші розрахунки з ЄСВ та військового збору та наводить дані про заробітні плати працівників.

Станом на 23.02.2026-го року, сума штрафу за несвоєчасне подання об'єднаного звіту з ПДФО та ЄСВ становить 340 грн за кожне порушення. При повторному порушенні сума штрафу збільшується до розміру 1020 грн.

Керівництво підприємства завжди намагається подавати своєчасну податкову декларацію з усіма обов'язковими статтями для уникнення зайвих витрат та проблем із законом.

Надання повної, правдивої та своєчасної інформації в податковій декларації є невід'ємною складовою податкового обліку на підприємстві.

Отже, виступаючи податковим агентом зі сплати ПДФО/ВЗ та ЄСВ, ТОВ “Ардор-Трейд” дотримується чинного законодавства та норм ПКУ у процесі нарахування та сплати ПДФО.

Підсумовуючи вище проведене дослідження, можна зробити висновок, що використання об'єднаної звітності забезпечує системний підхід відображення ПДФО, військового збору та ЄСВ, що є надзвичайно важливим процесом для прозорості фінансових потоків підприємства.

Встановлений на підприємстві графік документообігу дозволяє дотримуватися термінів подання декларації, що забезпечує контроль за термінами подання, а також уникнення фінансових санкцій.

Таким чином, ефективне адміністрування звітності з ПДФО на досліджуваному підприємстві, є невід'ємною складовою його сталого розвитку. Забезпечуючи високу точність фіскальних даних, підприємство нівелює юридичні ризики та гарантує стабільність фінансових взаємовідносин як із державним бюджетом, так і з персоналом установи.

2.3 Бюджетування податку з доходів фізичних осіб: його недоліки та переваги

Керування фінансовими ресурсами підприємства є нелегким завданням для керівництва та їх підлеглих. Тут завдання полягає у процесі становлення фінансових планів та у їх виконанні, прийнятті важливих стратегічних рішень,

контролі за рухом прибутків та витрат, а також в слідкуванні за економічним станом підприємства для усунення майбутніх проблем.

Процес бюджетування на ТОВ “Ардор-Трейд” являє собою фінансовий план діяльності підприємства на визначений майбутній період, сформований у грошовому вимірі. У ньому відображаються прогнозовані обсяги доходів і витрат, а також визначається потреба в капіталі, необхідному для досягнення поставлених цілей та забезпечення ефективного функціонування бізнесу [24].

Важливою частиною у бюджетуванні на підприємстві виступає бюджетування податків, а саме ПДФО. Саме цей процес дозволяє аналізувати динаміку сплати ПДФО, податкове навантаження на одного працівника, податкове навантаження з ПДФО до фонду оплати праці у розрізі років тощо.

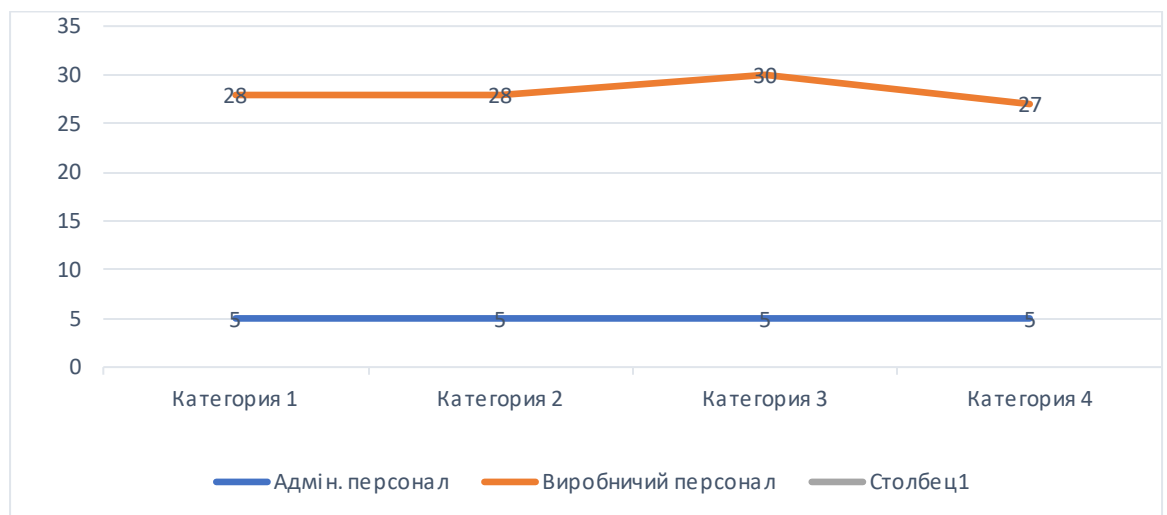

Рис. 2.1 “Динаміка зміни кількості працівників на ТОВ “Ардор-Трейд”

На підприємстві у 2022-2025 рр. працювало близько тридцяти працівників згідно архіву підприємства. П’ять з яких входило до складу адміністративного персоналу та їх кількість не змінювалася впродовж років.

Як видно з рисунку 2.1, чисельність адміністративного персоналу не змінювалася впродовж зазначеного податкового періоду, а кількість виробничого персоналу у 2025-му році знизилася до 27-ми осіб.

Таке зниження кількості особового складу могло супроводжуватися проведенням мобілізаційних процесів на території України, а також дозволом виїзду молодим чоловікам за кордон віком від 18-ти до 22-ох років.

Такі чинники вплинули не тільки на наше підприємство, а й загалом на економічну ситуацію в країні, яка внаслідок чотирьох років війни знаходиться у вкрай важкому стані.

На підприємстві працівники підприємства працевлаштовані офіційно згідно Наказу керівника та згідно чинного законодавства сплачують податок з доходів. Функція нарахування та сплати доходу, а також подання податкової звітності покладається на податкового агента — нашого підприємства.

Знаючи кількість працівників на підприємстві, а також відсоткову ставку навантаження ПДФО (18%), можна проаналізувати рівень податкового навантаження на одного працівника.

Такий аналіз ПДФО на досліджуваному підприємстві дозволить нам проаналізувати навантаження ПДФО на одного працівника підприємства та дасть змогу наочно побачити податкове навантаження всередині підприємства.

Таблиця 2.5

**Рівень податкового навантаження на одного працівника на ТОВ
“Ардор-Трейд”**

Показник	2022 р.	2023 р.	2024 р.	2025 р.
Кількість працівників, осіб	28	28	30	27
Середньомісячна заробітна плата на 1 особу, грн	14 500	17 200,5	20 800	24 500
ПДФО на 1 працівника в місяць, грн	2 610	3 096,01	3 744	4 410
ПДФО на 1 працівника в рік, грн	31 320	37 152,12	44 928	52 920

Джерело: сформовано автором на основі даних бухгалтерії п-ва

Як видно з вищенаведеної таблиці, сума сплаченого ПДФО на підприємстві зросла з 31 320 грн у 2022-му році до 52 920 грн у 2025-му році. Податкове навантаження на одного працівника зросло майже у 1,7 разів порівняно з фактичними даними показника 2022-го року. Тобто кожний працівник нашого підприємства сплачує на 1,7 разів більше податку до бюджету громади порівняно з аналогічним показником 2022-го року. Це свідчить про зростання внесків підприємства у формування дохідної частини місцевих бюджетів, однак вимагає подальших аналізів реальних доходів робочого персоналу з врахуванням інфляційних процесів.

Можна стверджувати що такі зміни супроводжувалися зростанням середньомісячної заробітної плати, що тягнуло за собою збільшення заробітних плат впродовж звітних періодів, а також зумовленням інфляційних процесів на території України внаслідок дії воєнного стану та політичної нестабільності всередині країни.

Проаналізувавши податкове навантаження на одного працівника на підприємстві, можна провести аналіз податкового навантаження ПДФО на річний фонд оплати праці підприємства ТОВ “Ардор-Трейд”.

Таблиця 2.6

Аналіз податкового навантаження ПДФО на річний фонд оплати праці на ТОВ “Ардор-Трейд” у розрізі років

Показник	2022 р.	2023 р.	2024 р.	2025 р.
Річний фонд оплати праці, тис. грн	4 872	5 779,2	7 488	7 938
Нарахований ПДФО за рік, тис. грн	876,96	1 040,26	1 347,84	1 428,84
Податкове навантаження ПДФО до річного фонду оплати праці	0,18	0,18	0,18	0,18

Нормативний показник згідно ПКУ, %	18%	18%	18%	18%
---------------------------------------	-----	-----	-----	-----

Джерело: сформовано автором на основі даних джерел бухгалтерії підприємства

Як видно з таблиці, аналіз податкового навантаження ПДФО на досліджуваному підприємстві показував високий рівень фінансової дисципліни за 2022-2025 рр. Нарахування ПДФО здійснювалося за повною ставкою 18%, що показує відсутність прихованих схем оплати праці.

Зростання обсягів сплаченого ПДФО на досліджуваному підприємстві показує зростання ролі підприємства у формуванні дохідної частини місцевих бюджетів. Враховуючи специфіку податкових надходжень в умовах воєнного стану в країні, така тенденція буде свідчити про стабільний розвиток підприємства та його внесення в соціально-економічне життя населення.

Згідно норм Бюджетного кодексу України (далі — БКУ) загальна сума нарахованого ПДФО підприємства за податковий рік розподіляється до бюджетів держави різного рівня. Враховуючи те, що діяльність нашого підприємства не стосується військових об'єктів, воно не сплачує “військове ПДФО”, яке в розмірі 100% надходить до спецфонду держави.

Даний аналіз дозволяє стверджувати зміцнення соціально-економічних зв'язків між аналізованим підприємством та територіальною громадою через механізм податкових відрахувань. Таке збільшення суми нарахованого ПДФО показує не лише розширення бази оподаткування на рівні суб'єкта, а й зростання об'єктивного впливу підприємства на стабільний розвиток соціальної інфраструктури.

Нижче у таблиці подано відсотковий розподіл загальної суми ПДФО, нарахованого підприємством у розрізі років до відповідних бюджетів.

Таблиця 2.7

**Аналіз розподілу загальної суми нарахованого ПДФО до фонду
відповідних бюджетів держави 2022-2055 рр.**

Показник	2022 р.	2023 р.	2024 р.	2025 р.
Загальна сума нарахованого ПДФО, тис. грн	876,96	1 040,26	1 347,84	1 428,84
Спрямовано до:	-	-	-	-
місцевого бюджету (64%), тис. грн	561,25	665,77	862,62	914,46
Державного бюджету (25%), тис. грн	219,24	260,07	336,96	357,21
обласного бюджету (11%), тис. грн	96,47	114,42	148,26	157,17

Джерело: сформовано автором на основі БКУ [11].

Підсумовуючи вищезазначену таблицю досліджуваного підприємства можна стверджувати що Товариство на 100% виконує рівень податкових зобов'язань (64% + 25% + 11%), що свідчить про фінансову стабільність підприємства та його фінансову дисципліну. У 2025-му році сума отриманого доходу в місцевий бюджет складає майже 1 млн. грн. в рік (914,46 тис. грн.), що є високим показником та найкраще показує прозорість справляння податку до місцевого бюджету та інших бюджетів всередині держави.

Можна зробити висновок, що значення ПДФО для бюджетної системи місцевих та державного бюджету відіграє важливу роль надходжень бюджету. Для місцевих бюджетів доходи від ПДФО виступають одним з основних джерел доходів, що дозволяє здійснювати видатки на фінансування шкіл, лікарень та інших закладів соціальної допомоги.

Варто додати, що попри дію воєнного стану на території України надходження ПДФО до бюджетів сплачувався стабільно протягом усього звітного періоду. На підприємстві його нарахування та сплата забезпечувалася повною

прозорістю та поданням звітності, що є сильною стороною значення ПДФО до бюджетної системи.

Слабкою стороною ПДФО є його податкове навантаження на працівників, яке зі збільшенням військового збору до 5-ти відсотків значно впливає на чисті доходи громадян. Відсутність прогресивної ставки становить несправедливе навантаження оподаткування серед працівників, оскільки оклад адміністративного персоналу значно перевищує оклад працівників виробництва.

Проведений аналіз розрахункових показників ТОВ “Ардор-Трейд” за 2022-2025 рр. показує, що даний суб’єкт господарювання дотримується повної стратегії прозорості з питань обліку, нарахування, сплати та подання податкової звітності до контролюючих органів.

Для покращення сплати та нарахування ПДФО можна також запровадити процес вдосконалення адміністрування податку шляхом впровадження автоматизованих систем розрахунку податку, вдосконалити процес ведення обліку, яке б дозволило автоматично розраховувати податкові пільги та спростило б процес подання податкової звітності.

Проведений аналіз ПДФО на досліджуваному підприємстві дав змогу оцінити його фінансову стабільність та прозорість сплати до місцевих та державного бюджетів. Подальше вдосконалення сплати податку буде базуватися на процесах цифровізації податкового обліку, вдосконаленням внутрішнього та зовнішнього контролю, а також соціально-політичними процесами всередині держави, що дозволить ТОВ “Ардор-Трейд” залишатися стабільним та прозорим платником податку.

РОЗДІЛ 3.

НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ТА ЗВІТНОСТІ ПОДАТКУ З ДОХОДІВ ГРОМАДЯН

3.1. Вітчизняний та зарубіжний досвід обліку податку на доходи фізичних осіб

В Україні, як було вище сказано, податок з доходів фізичних осіб є прямим загальнодержавним податком, який справляється з платників – фізичних осіб у вигляді стягнень з їхніх доходів. Ставка податку з доходів громадян станом на 1-ше січня звітного року становить 18%, а військовий збір – 5%.

Сучасні умови функціонування господарської системи України характеризуються нестабільністю економічного середовища, значним рівнем тіньової економіки, поширенням практик ухилення від сплати податків, а також істотними диспропорціями у рівні доходів населення. Сукупність зазначених факторів зумовлює об'єктивну необхідність модернізації та вдосконалення податкової й фінансової політики держави з урахуванням напрацювань і кращих практик міжнародного досвіду у відповідній сфері [25].

Водночас механізм нарахування податку на доходи фізичних осіб суттєво різниться між країнами світу. Такі відмінності зумовлені особливостями формування податкової політики держави, специфікою її політико-адміністративного устрою, рівнем соціально-економічного розвитку, а також підходами до державного регулювання доходів населення. Крім того, на порядок оподаткування доходів фізичних осіб впливають рівень соціального захисту, структура податкових надходжень та пріоритети бюджетної політики окремих країн.

В світовій практиці виокремлюють три основні види системи оподаткування ПДФО:

- подвійний прибутковий податок;
- комплексна система оподаткування;
- плоский прибутковий податок [26, с. 65-67].

У країнах Європейського Союзу та державах — членах Організації економічного співробітництва та розвитку для оподаткування доходів фізичних осіб застосовується прибутковий податок. Зазначений податок є важливою складовою системи оподаткування доходів населення та виступає одним із ключових джерел формування доходів бюджетів різних рівнів. Перевагами цієї системи є стабільність і рівномірність податкових надходжень упродовж звітного періоду, а також її всеохопний характер, оскільки прибутковий податок сплачується більшістю фізичних осіб, які отримують доходи, зокрема у формі заробітної плати [27].

Характерною рисою системи оподаткування доходів фізичних осіб у більшості європейських країн є застосування прогресивної шкали оподаткування. Такий підхід передбачає зростання податкового навантаження залежно від рівня отриманих доходів та враховує соціально-економічне становище платників податків.

Зокрема, у Франції доходи фізичних осіб класифікуються за кількома категоріями, для кожної з яких встановлено окремі правила розрахунку податку, систему пільг і податкових відрахувань. Особливістю французької моделі є оподаткування доходів на рівні домогосподарства, а не окремої особи. Податок на доходи фізичних осіб справляється за прогресивною шкалою ставок, що коливається від 5,5% до 75%, при цьому максимальна ставка застосовується до сімейних доходів на рівні близько 1 млн євро.

Подібний підхід використовується і в Німеччині, де також діє прогресивна система оподаткування. Доходи, що не перевищують встановлений неоподатковуваний мінімум, не підлягають оподаткуванню, тоді як для доходів,

що перевищують цей рівень, застосовуються поступово зростаючі податкові ставки.

У Великобританії передбачено річний неоподатковуваний мінімум доходів, після перевищення якого застосовуються податкові ставки у розмірі 20%, 40% та 45% залежно від величини отриманого доходу.

У ряді європейських країн, зокрема в Австрії, податок на доходи фізичних осіб обчислюється за прогресивною шкалою, де гранична ставка може сягати майже 57%.

У Норвегії система оподаткування доходів фізичних осіб передбачає сплату як національного, так і місцевого податку. Резиденти зобов'язані сплачувати податок з усіх доходів, отриманих як на території країни, так і за її межами, при цьому ставки податку з річної заробітної плати залежать від рівня доходу та встановлюються за прогресивним принципом.

В Іспанії податок на доходи фізичних осіб також має прогресивний характер, а розмір ставок коливається залежно від суми річного доходу, досягаючи найвищого рівня для платників з високими доходами.

В Італії розрахунок податку здійснюється за складною прогресивною шкалою, де податкові ставки поступово зростають у міру збільшення доходів та можуть досягати 50% [28, с. 265-267].

Прибутковий податок із доходів фізичних осіб у США становить понад половину загального обсягу федеральних податкових надходжень і є одним із основних джерел формування федерального бюджету. Оподаткування доходів може здійснюватися як окремо для кожного громадянина, так і на рівні домогосподарства. При цьому платники податку класифікуються за чотирма категоріями, для яких встановлюються різні податкові ставки залежно від величини доходу. Ставки оподаткування варіюються в межах від 15% до 39,6% [29].

Отже, можна сказати що кожна держава має свою специфіку нарахувань та сплати ПДФО до свого бюджету. Країни Європейського Союзу, хоч і мають спільну валюту – євро, схожі законодавства, все одно суттєво різняться за своєю методикою сплати та нарахування ПДФО.

Найбільш наочно це видно зі ставок податку, який суттєво відрізняється від вітчизняного досвіду нашої країни. У нижченаведеній таблиці наведено приклади ставок податку деяких держав світу, які відрізняються секторами економіки та мають різний політично-адміністративний устрій держави.

Таблиця 3.1

Ставки ПДФО у зарубіжних державах

Найменування країни	Ставка податку
Німеччина, Франція, Італія	нижня – 15 % верхні ставки 40 – 45 %
Нідерланди	20 – 45 %
Великобританія	до 45 %
Польща	18 – 36 %
Японія	5 – 50 %
Китай	3 % – 45 %
США	10 – 37 %
Канада	15 – 33 % + податки провінцій

Джерело: сформовано автором

Як видно з вищенаведеної таблиці, у високорозвинених країнах світу, існують прогресивні системи з високими ставками у розмірі 40-55% від доходу громадян. У порівнянні з Україною, це високий розмір ставки податку, який забирає майже половину доходу працівника.

До прикладу, якщо працівник за місяць отримав 20 000 доларів США, то за ставкою 40% він сплатить до бюджету своєї країни 9 000 доларів США. В Україні, отримавши такий дохід в тій же самій валюті, він би сплатив 3 600

доларів США, що на 5 700 доларів США менше, ніж у зарубіжних країнах. Однак, за законодавством нашої держави, податок з доходів має сплачуватися лише у національній валюті – гривні.

В країнах що розвиваються, в тому числі і в Україні, встановлені плоскі ставки податку з доходів, які коливаються від 10-ти до 20-ти відсотків. В країнах Перської затоки ПДФО взагалі відсутній як податок.

Отже, можна зробити висновок, що в високорозвинених країнах світу ставки ПДФО є дуже високими, що досить сильно впливає на внутрішні доходи населення. Однак, при сплаті таких великих сум податку до бюджету країни, такі держави повністю забезпечують свої державні видатки та здійснюють фінансування в менш розвинені країни, а також, забезпечуючи своє власне населення.

Для України підняття ставок до такого високого рівня викликало б різке обурення серед населення, що спричинило б значне ухилення від сплати податків та відтоку робочої сили з країни, що зумовило б економічний крах нашої держави.

Проведений порівняльний аналіз системи оподаткування доходів фізичних осіб в Україні та зарубіжних країнах дав змогу виокремити спільні та відмінні риси механізму справляння податку.

До спільних рис належать наявність процедур декларування доходів населення, застосування податкових пільг, державне регулювання та контроль за адмініструванням податку, а також універсальність податку на доходи фізичних осіб як одного з обов'язкових елементів податкових систем. Крім того, в Україні та країнах ЄС податок на доходи фізичних осіб виступає одним із основних джерел наповнення державного бюджету, а розвиток відповідних податкових систем відбувається під впливом економічних, соціальних і політичних чинників. Спільною рисою є також застосування механізмів зменшення

оподатковуваного доходу залежно від сімейного стану платника, зокрема кількості дітей у домогосподарстві.

Водночас між системами оподаткування доходів фізичних осіб в Україні та країнах ЄС існують суттєві відмінності. Зокрема, у країнах Європейського Союзу характерною є вища прозорість та відкритість податкового адміністрування, ширше застосування прогресивної шкали оподаткування доходів, а також наявність нульових або пільгових ставок для громадян з низьким рівнем доходів. У більшості країн ЄС оподаткуванню підлягають усі доходи резидентів незалежно від місця їх отримання. Водночас правила справляння податку на доходи фізичних осіб часто встановлюються на рівні органів місцевого самоврядування, а система соціальних пільг орієнтована не лише на окремих платників податку, а й на сім'ї в цілому. Крім того, при оподаткуванні заробітної плати, зазвичай застосовується прогресивна шкала, тоді як щодо інших видів доходів переважають пропорційні податкові ставки [30].

Можна зробити висновок, що оподаткування ПДФО у зарубіжних країнах є більш відкритим та прозорим, існує коливання ставок податку, тобто немає фіксованого розміру сплати податку, як у нашій вітчизняній практиці – 18% плюс 5% військового збору. Немає жорсткого контролю з боку податкових органів та втручань державного сектору у приватний бізнес, що полегшує його ведення, а також сплати ПДФО як податку.

Щодо ведення обліку та подання звітності провідні держави світу теж істотно відрізняються між собою. Скажімо у США, податкова система є трирівневою, де оподаткування діє на федеральному рівні, рівні штату та місцевому рівні. Кожному рівню управління надано окремі повноваження щодо встановлення та справляння податків. Федеральні органи влади не здійснюють прямого втручання у податкові системи штатів, що забезпечує їхню фінансову автономію.

На роботодавців покладається функція податкового агента зі сплати федерального податкового прибутку із заробітної плати працівників, а також ведення обліку та нарахування податку. Для цього використовується спеціальна форма звітності – форма W2, яка містить дані про річний дохід працівника та суму сплаченого ним податку.

У Німеччині роботодавець повинен щомісячно стягувати податок з доходів та своєчасно перераховувати його до бюджету з одночасним відображенням сум у відповідних податкових реєстрах. Процес обліку застосовується із врахуванням класів працівника, що визначаються з урахуванням сімейного стану, кількості утриманців та інших соціально-економічних характеристик. Податкова звітність формується і подається в електронному форматі через інформаційну систему “ELSTER”, яка забезпечує ефективну взаємодію між роботодавцями, платниками податків та фінансовими органами.

У Великій Британії облік податку на доходи фізичних осіб здійснюється в межах системи “PAYE”, сутність якої полягає в утриманні податкових зобов’язань безпосередньо в момент нарахування та виплати заробітної плати. Податкова звітність подається у режимі реального часу з використанням інформаційної системи “Real Time Information”, яка дає можливість податковим органам здійснювати постійний контроль за правильністю нарахування та перерахування податку. Подання річної податкової декларації фізичними особами передбачене лише у випадках, визначених чинним законодавством, зокрема за наявності додаткових джерел доходу або здійснення підприємницької діяльності.

Що стосується конкретного плану рахунків ведення обліку ПДФО, то згідно з Міжнародними стандартами фінансової звітності (далі – МСФЗ) у зарубіжній практиці немає законодавчо затвердженого плану рахунків з конкретними кодами. Кожне підприємство самостійно створює свій план рахунків та керується власними кодами. При податкових чи аудиторських

перевірок, особа, яка здійснює таку перевірку повинна спочатку ознайомитись з планом рахунків такого підприємства та розпочинати перевірку даних.

На нашу думку, це є незручно, адже постійне ознайомлення з рахунками може викликати плутанину у процесі перевірок, що може призводити до сфальсифікованих даних у звітності та наданні неякісних аудиторських висновків. У нашій вітчизняній практиці існує конкретний план рахунків для приватних підприємств, бюджетних установ, банків та інших суб'єктів господарювання, що значно полегшує ведення обліку. Проте, облік податку з доходів підлягає високому контролю з боку контролюючих органів та строгими термінами подання.

Доцільно зазначити, що більшість сучасних зарубіжних держав орієнтується на оптимізацію та спрощення прогресивних механізмів особистого оподаткування, водночас не відмовляючись від їх застосування загалом. При цьому податкові системи таких країн активно використовують інструменти податкового стимулювання з метою заохочення інвестиційної діяльності та впровадження інноваційних технологій шляхом надання пільг у оподаткуванні доходів [31].

Окрім цього, переважна більшість зарубіжних держав здійснює послідовну політику формування та посилення податкових переваг, спрямованих на стимулювання підприємницької діяльності, зокрема шляхом:

- упровадженням ліберальних підходів до податкового регулювання малого бізнесу;
- наданням відповідних податкових пільг та податкових знижок за умов прибутковості;
- звільненням від оподаткування новостворених суб'єктів господарювання строком до 6 місяців від початку діяльності;

- використання вільних офшорних зон, що водночас є одними з найбільших у світовій практиці;

- спрощеною системою взаємовідносин з податковими органами, що забезпечується повною електронізацією документообігу та звітності [32, с. 130].

Отже, об'єктивна необхідність адаптації податкової системи України до вимог подальшого розвитку зумовлює потребу у впровадженні послідовних і обґрунтованих змін, що мають здійснюватися з урахуванням національних особливостей соціально-економічного розвитку. Україні потрібно здійснити реформи у вигляді автоматизації подання звітності ПДФО, послабити контроль за механізмом сплати податку, а також аналізувати можливість населення сплачувати податок, враховуючи стан населення, потерпілих від російської агресії, в першу чергу, надаючи широкі привілеї ветеранам війни та їх родин.

3.2. Автоматизація ведення обліку податків на підприємстві та подання звітності

Сучасний етап ведення бухгалтерського обліку та подання податкової звітності вимагає від національних підприємств подання своєчасної, повної, правдивої та неупередженої інформації шляхом їх електронного заповнення та подачі до контролюючих органів.

В умовах цифровізації, станом на 01.01.2026-го року, вести податковий облік та складати податкову звітність вручну є майже неможливо через швидкі зміни в законодавствах країни та складності заповнення звітності.

Автоматизація ведення обліку на підприємстві дозволяє швидко складати бухгалтерські проведення та зменшує ймовірність помилок “людського фактору”, а також допомагає уникати штрафів з боку контролюючих органів, враховуючи відповідальність особи, яка виконує дану роботу.

Варто відзначити, що інформаційні технології та системи – це процеси, методи пошуку, збирання, зберігання, опрацювання, узагальнення та передавання інформації. Вони необхідні для прискорення та покращення процесу використання інформації при виконанні певних видів діяльності [33, с. 6].

Діджитал-облік, як його зараз називають, дає можливість отримувати консультації в режимі реального часу консалтинговими компаніями, він дозволяє сучасним підприємствам швидше та точно виконувати свої завдання, а також ефективніше складати та подавати фінансову звітність.

Облік ПДФО та подання податкової звітності в електронному форматі на підприємстві та розуміння користування інформаційним забезпеченням адміністративним персоналом або особами, на яких покладено функції податкового агента, є великою перевагою для підприємства.

Основні переваги обліку ПДФО та подання звітності можна описати нижче у табл. 3.2

Таблиця 3.2

Переваги автоматизації ПДФО та подання звітності

Перевага	Описування
Точність	Перевагою автоматизації є забезпечення точності виконання операцій та їх надійність
Віддалений доступ	Використання спеціальних програмних продуктів дає можливість складати та подавати звітність з ПДФО віддалено та в умовах реального часу
Безпека і гнучкість	Інформаційні системи дають змогу для резервного копіювання даних на випадок збою системи чи не зберігання звітності
Зручність і підвищення продуктивності	Діджиталізація дозволяє податковим агентам виконувати різні операції стосовно ПДФО, аналізувати звіт, навантаження ПДФО на працівників та на Фонд оплати праці підприємства тощо

Джерело: сформовано автором на основі [34].

Можна зробити висновок що, автоматизація ПДФО є не тільки технологічним процесом, а й важливою опцією, необхідною для забезпечення життєдіяльності підприємства. Плавний перехід до автоматизованого обліку та подання звітності дозволяє змінити функцію податкового агента з механічних дій нарахування ПДФО у стратегічну систему моніторингу фіскальних ризиків.

Також варто відзначити, що використання програмного забезпечення полегшує роботу використання Плану рахунків бухгалтерського обліку, оскільки програма автоматично формує бухгалтерські проведення з урахуванням останніх змін в законодавстві.

Головний бухгалтер вносить основну інформацію про чисельність працівників та їх оклад оплати праці, виконує імпорт даних з первинних документів обліку заробітної плати та вивантажує в програму.

Програма складає бухгалтерські проведення та вираховує суми утриманого ПДФО із заробітних плат працівників. Головний бухгалтер або відповідальна особа, контролюють даний процес та забезпечують підтвердження даних для уникнення помилок в разі збою програми.

Для складання та подання податкової звітності на підприємстві застосовується спеціалізована інформаційна програма складання та подання звітності – “М.Е.Д.о.с.”. Вона є українським програмним забезпеченням, що використовується для подання звітності до контролюючих органів.

Основне її призначення полягає у:

- поданні звітності до українських контролюючих органів, тобто до ДПС України, Пенсійного фонду України, органів державного Казначейства тощо;
- реєстрації податкових накладних та важливих юридичних електронних документів.

Великою перевагою для програми є те, що вона містить усі актуальні форми звітності, які оновлюються відповідно до чинного законодавства України.

Найбільш важливим є те, що програма підтримує роботу з електронним цифровим підписом (далі – ЕЦП), що є одним з найбільш використовуваних центрів сертифікації.

Програмний продукт є загальним для потреб користувача та містить основні та додаткові модулі, необхідні для ведення бухгалтерського та податкового обліку. Модуль “Заробітна плата” використовується на підприємстві для розрахунку та нарахування заробітної плати працівникам, ведеться облік та управління персоналом.

Модуль “Держава” використовується для подачі всіх видів звітності в контролюючі органи держави, відбувається реєстрація податкових накладних в Єдиному реєстрі податкових накладних та може здійснюватися обмін з контрагентами.

Саме цей модуль забезпечує подання податкової декларації в органи державного контролю. Важливим етапом при поданні звітності є накладення ЕЦП, наданих відповідальним особам, що унеможливорює зловмисні дії з боку інших осіб.

“М.Е.Д.о.с.” більше зосереджує свою увагу на надсилання звітності до органів контролю, завантаженням його з облікової системи та підписанням вручну або накладанням КЕПу відповідальною особою у електронному вигляді. На нашу думку, накладення КЕПу є найшвидшим та найпростішим завершальним елементом роботи при подачі податкової звітності з ПДФО.

Підприємство ТОВ “Ардор-Трейд” заповнює та подає Об’єднану звітність відповідно до Наказу Мініну №773. Цей наказ набув чинності з 01.01.2021 року, однак розрахунок за новою формою подається з 1-го кварталу 2021 року.

Головний бухгалтер складає податковий розрахунок, який знаходиться у розділі Звітність – Об’єднана звітність ПДФО та ЄСВ. Клікнувши клавішею миші на Об’єднану звітність та обравши звітний період, наприклад перший квартал 2026-го року, можна створити Додаток 4ДФ.

При створенні Додатку 4ДФ головний бухгалтер вказує тип розрахунку, це може бути “звітний”, “звітний новий” або “уточнюючий”. Заповнення всіх реквізитів відбувається аналогічно процедурі заповнення, наведеній у IV ст. ПКУ.

У кінці додатку проставляється кількість заповнених рядків розділу I, вказується кількість фізичних осіб, на яких подається інформація та кількість сторінок даного додатка.

Отже, новий Додаток 4ДФ – є схожим до квартальної форми 1ДФ та заповнюється за тим самим принципом. Така звітність подається протягом 40-ка календарних днів, що настають за останнім днем кварталу, але з розбивкою за місяцями звітного періоду. За рік окремо така форма не подається.

Для підприємства використання даного програмного забезпечення має важливе значення, оскільки допомагає пришвидшити ряд етапів процесу нарахування ПДФО та подання електронної звітності.

Таблиця 3.3

Етапи автоматизації та їх функції програми “М.Е.Д.о.с.”

На ТОВ “Ардор-Трейд”

Етапи автоматизації	Виконання функцій	Результати для підприємства
Обробка даних	Вивантаження з облікових систем	Зменшує помилки ручного ведення обліку
Контроль якості	Забезпечення автоматичної камеральної перевірки	Відсутність арифметичних помилок при складанні звітності
Юридичне підтвердження	Накладення КЕПУ	Підтверджує юридичне значення документа
Комунікативність	Контроль фактичного стану розрахунків з органами ДПС	Отримання підтвердження про здачу звіту або його повернення з необхідністю проведення коригувань

Джерело: сформовано автором

Отже, кожний етап автоматизації — від первинної обробки даних до подання електронної звітності контролюючим органам держави, виконує свою функцію, що мінімізує ризики та підтверджує юридичну значущість документа. Такі впровадження та ефективне використання програмного продукту є важливими для ведення обліку ПДФО та подання податкової звітності.

Ключовими завданнями автоматизації обліку та звітності ПДФО на підприємстві можна виділити наступні:

- забезпечення якості складеної податкової звітності;
- звільнення працівників, які відповідають за складання та подання звітності, від рутинної роботи нарахування ПДФО;
- забезпечення раціонального використання трудових ресурсів на підприємстві;
- зменшення витрат виконання операцій по складанню податкової декларації;
- автоматичне оновлення форм звітності відповідно до змін у законодавстві країни;
- підвищення рівня внутрішнього контролю на всіх етапах складання звітності тощо [35].

Діджиталізація бухгалтерського та податкового обліку на підприємстві має як позитивні, так і негативні наслідки. Негативні наслідки пов'язані, насамперед із підвищенням вартості обліку, оскільки за використання програмного продукту необхідно сплачувати кошти.

В умовах повномасштабної війни в Україні, негативними наслідками використання програмного забезпечення є аварійні відключення електроенергії, можливі перебої зі зв'язком, що значно ускладнюють роботу податкових агентів.

Отже, попри автоматизацію сплати ПДФО та подання податкової звітності до органів державного контролю, варто враховувати такі ризики та недоліки:

- висока ціна за послуги користування програмним забезпеченням;
- складність в інтеграції у порівнянні з іншими програмами обліку, що може викликати труднощі в повноцінному обліку;
- недостатня кваліфікація персоналу, що може спричинити проблеми в обчисленні та сплаті ПДФО та подачі звітності;
- затримка в оновленнях програм, що може спричинити помилки у поданні податкових звітів та розрахунку податку з доходів [36].

На прикладі досліджуваного підприємства можна сказати, що використання програмного продукту “М.Е.Д.о.с.” є ефективним впровадженням автоматизації на підприємстві. Використання даної програми, з доступом до інших модулів, дозволяє не тільки проводити роботу з обліком ПДФО та складанням звітності, а може повністю забезпечувати роботу з веденням операційної діяльності підприємства.

Однак, для подальшого вдосконалення адміністрування ПДФО на ТОВ “Ардор-Трейд” необхідно проводити навчання персоналу щодо користування розширеними функціями програмного забезпечення, що дозволить розширити використання аналітичних модулів для аналізу та прогнозування податкового навантаження.

Таким чином, автоматизація ведення обліку ПДФО забезпечує формування та подання податкової звітності в електронному форматі. Після закінчення звітного періоду, в комп’ютерному середовищі податковий агент перевіряє арифметичну та логічну послідовність, після чого накладає свій КЕП та подає звітність до органу ДПС за місцезнаходженням. Такий процес подання звітності супроводжується надсиланням відповідних квитанцій з боку контролюючих

органів, які підтверджують отримання звіту або повертають його із зазначенням наявності помилок, які потрібно виправити.

Для підприємства таке запровадження та використання автоматизації ведення ПДФО має важливе практичне та економічне значення, оскільки дає змогу якісно та своєчасно виконувати обов'язки податкового агента, зменшити ризики штрафних санкцій та оптимізувати роботу при нарахуванні, сплати та контролю ПДФО, а також подавати податкову звітність до органів ДПС.

3.3. Напрями модернізації ведення обліку з податку та звітності на доходи фізичних осіб

В сучасних умовах інтеграції України до Європейського Союзу необхідно вносити зміни у податковому законодавстві держави та запроваджувати реформи у процесі справляння податків, забезпечуючи, таким чином, повне та своєчасне надходження податків до бюджету держави.

Процес справляння податку на доходи фізичних осіб на підприємстві, як і в цілому по Україні, має своє недоліки, найбільшими серед них є такі:

- зменшення чисельності населення України, яке в умовах воєнного стану та впливу молоді робочої сили з країни, сильно позначається на формуванні бюджету та зменшення сплати ПДФО;
- затримки виплат заробітних плат робочим працівникам;
- ухилення від сплати податків, яке призводить до ненадходження коштів до бюджету держави, що пояснюється недостатньою ефективною системою податкового контролю;
- низький рівень доходів населення, який є порівняно низьким з державами Європейського Союзу [37].

На підставі вище зазначених тверджень, можна зробити SWOT-аналіз справляння ПДФО та подання звітності до місцевих та державного бюджету на підприємстві.

Таблиця 3.4

Матриця SWOT-аналізу процесу справляння ПДФО та подання звітності

Сильні сторони	Слабкі сторони
1. Чітко зазначений об'єкт оподаткування; 2. Застосування податкових пільг у разі її наявності; 3. Забезпечення наповненості бюджетів; 4. Електронна можливість подання звітності; 5. Електронна взаємодія з контролюючими органами.	1. Чітко фіксована ставка податку; 2. Обмеженість у використанні соціальних пільг; 3. Залежність від автоматизованих систем; 4. Великі штрафні санкції та пені за прострочення подання звітності та сплати податку; 5. Ризик помилки людського фактору.
Можливості	Загрози
1. Подальша автоматизація сплати податку та подання звітності; 2. Наповнення дохідної частини бюджету; 3. Зниження санкцій та пені; 4. Можливість надання соціального захисту менш захищеним верствам населення.	1. Можливість не досягнення соціальної справедливості; 2. Посилення податкового контролю з боку держави; 3. Плинність кадрів; 4. Збої при подані звітності та нарахування податку.

Джерело: сформовано автором на основі [38].

Як видно з вищенаведеного SWOT-аналізу підприємства, аналіз процесу справляння ПДФО має свої певні переваги, серед яких є можливість автоматизації ведення обліку ПДФО та подання звітності, законодавча врегульованість, можливість надання соціальних пільг робітникам та своєчасність перерахунку податку.

До негативних рис SWOT-аналізу слід віднести також залежність від фактора людської помилки, складність зі змінами зовнішнього законодавства країни в умовах воєнного стану та непередбачуваність зв'язку через постійні обстріли та відключення електроенергії.

Також негативним фактором є те, що національне законодавство не затвердило конкретних форм документів для полегшення перевірок на право застосування податкових пільг, а також правильності нарахування та сплати ПДФО.

Оскільки ПДФО виступає одним з основних податків України доцільно було б використовувати документ, який би полегшував роботу документальних перевірок контролерами та податковими органами.

Нижче подано приклад документу, який би полегшив роботу контролюючим органам у процесі перевірок підприємства.

Таблиця 3.5

**Робочий документ для перевірки наявності податкових пільг,
нарахування та сплати ПДФО на підприємстві**

ПІБ працівника	Наявність підстави застосування пільги	Сума ПСП, грн	Сума нарахованої заробітної плати в обліку	Сума нарахованого податку в обліку	Відхилення, грн

Джерело: сформовано автором

На підставі вищенаведеної таблиці можна отримати дані про нараховану заробітну плату працівникам підприємства, звіривши необхідні суми з фактичними витратами підприємства. Витрати на заробітну плату працівникам підприємства можна глянути в первинних документах з обліку праці, податкової звітності, а також через банківські документи.

Таким чином, вдосконалення форми нормативних документів полегшить завдання контролерам щодо перевірки повноти нарахувань податку до бюджету, а також зменшить ймовірність підприємства ухилятися від сплати податків.

Негативним фактором для підприємства залишається нова запропонована форма звітності національним урядом країни. Об'єднаний звіт з ПДФО, ЄСВ та ВЗ мав замінити окремі звітності з ПДФО та ЄСВ, які подавалися щомісячно до 20-го числа місяця наступного за звітним. Новий звіт подається щоквартально, але з щомісячною розбивкою даних. Метою об'єднаного звіту з ПДФО мало стати покращення для подання звітності підприємства, однак уряд не до кінця доопрацював нову форму процесу подання звітності [39].

Тому, доцільніше було б використовувати звичайну звітність зі сплати ПДФО та ЄСВ. Хоч це і складає додатковий контроль та збільшує витрати часу для податкових агентів, оскільки звітність має подаватися щомісячно, що збільшує ризик прострочення та застосування штрафних санкцій. Однак, правильність розрахунку та якість контролю перерахунку відіграють значно більшу роль.

Також для покращення обліку ПДФО на підприємстві можна застосовувати зарубіжний досвід нарахування ПДФО. До прикладу в США немає фіксованої ставки податку, вона залежить від ряду чинників громадянина: його сімейний стан, вік, сума отриманих доходів та інші чинники, пов'язані з його статусом.

Для України було б добре запровадити прогресивну шкалу оподаткування ПДФО для встановлення соціальної справедливості між найбіднішими та найбагатшими верствами населення. На нашу думку, особливого статусу могли б надавати сім'ям загиблих воїнів України, а також наділити особливим статусом ветеранів війни. Було б також доречним надання пільг населенню які пережили окупацію, втратили житло чи фізіологічні властивості на територіях, де велись бойові дії. Такий підхід у післявоєнній відбудові не тільки б вирівняв соціальну справедливість, а й дав би поштовх вітчизняній економіці.

Вилучаючи надлишок коштів у забезпеченіших верств, держава, виконуючи розподільчу функцію, розподіляла б кошти на користь біднішого населення, або тих, хто постраждав внаслідок російської агресії [40].

Така реформа також буде мати негативні наслідки, оскільки збільшиться кількість контролерів, необхідних для контролю правдивості подання даних працівників. На рівні законодавства необхідно буде створювати додаткові документи для національних підприємств для того, щоб контролюючі органи змогли контролювати персональні дані платників податку, оскільки це може призвести до зловживань з боку населення для ухилення від сплати податку.

До основних шляхів вдосконалення оподаткування ПДФО та подання податкової звітності на законодавчому рівні, можемо запропонувати наступні:

- державне стимулювання росту заробітних плат населення. Фундаментом такої політики має бути збільшення прожиткового мінімуму хоча б до рівня мінімальної заробітної плати. Це б збільшило рівень доходів населення, а також посилило б регулюючу та фіскальну функцію податку.

- стимулювання зайнятості населення на ринку праці шляхом збільшення преміальних за високі досягнення у роботі, а також збільшенням кількості вакансій. Це б збільшило надходження податку до бюджету держави, а також дозволило б зменшити витрати на виплати малозабезпеченим сім'ям та виплати по безробіттю. Однак, у наш час, після прийняття закону про дозвіл виїзду молодим чоловікам віком від 18-ти до 22-ох років, може виникнути нестача працівників на ринку праці, що вкрай негативно відіб'ється на економіці нашої держави;

- збільшувати кількість робочих місць в об'єднаних територіальних громадах де найгірший рівень життя населення. Можна вкладати капітальні інвестиції в сільське господарство. На нашу думку, можна стимулювати фермерів до активного оброблення землі та ведення сільського господарства.

Таким чином, збільшуючи рівень зайнятості населення в менш розвинених районах;

– запровадити стратегію для зменшення тінізації української економіки. Запровадити жорсткі фінансові санкції для тих податкових агентів, які ухиляються від сплати податків, також частково можна накладати адміністративні стягнення на самих платників податку. Така реформа може призвести до обурення серед населення, однак щоб цього уникнути, державі потрібно насамперед зосередитися на внутрішніх проблемах [41].

На рівні підприємства ведення обліку та нарахування податку теж має свої негаразди. До основних напрямів вдосконалення обліку ПДФО можна запропонувати:

– встановлення табелю обліку робочого часу в електронному вигляді, надаючи доступ кожному працівникові, де він може сам перевіряти свої робочі години в умовах погодинної оплати праці;

– збільшувати використання хмарних сервісів для подання звітності, а також підвищувати професійність спеціалістів ведення обліку податку шляхом проходження тестів, онлайн-курсів та інших видів навчання для підвищення професійної діяльності;

– запровадити процес звірки сплати ПДФО та подання звітності шляхом автоматизованого використання програмних продуктів для уникнення помилки людського фактора;

– підтримувати зв'язок із органами ДПС та проводити консультування з ними внаслідок певних непорозумінь чи незгод;

– надавати достовірні дані під час аудиторської чи податкової перевірки для отримання правдивих аудиторських висновків та запобігання проблем із органами державного податкового контролю у майбутньому.

Отже, з вищеподаного матеріалу можна сказати, що податок на доходи фізичних осіб в Україні є важливим регулюючим, фіскальним та контрольним інструментом розподілу та перерозподілу державних коштів. В нашій державі він потребує вдосконалення, який би забезпечив соціальну справедливість та довіру населення до влади у повоєнній Україні шляхом надання спеціальних статусів ветеранам війни та постраждалим сім'ям внаслідок російської агресії щодо зменшення податкових навантажень, запровадженням прогресивної шкали оподаткування та сприянню збільшенню доходів населення.

Також, можна стверджувати, що методика обліку та подання звітності на ТОВ "Ардор-Трейд" цілком відповідає вимогам чинного законодавства України, однак теж потребує напрямів вдосконалення. Тут варто зазначити, що для даного підприємства було б доцільно автоматизувати податкове планування ПДФО, впровадити систему внутрішнього податкового аудиту, оптимізувати процес бюджетування ПДФО, підвищити знання адмінперсоналу та робітників у сфері обліку щоб в подальшому уникати штрафних санкцій та сприяти у збільшенні соціальної довіри у внутрішньому середовищі підприємства.

На нашу думку, запровадження таких реформ на підприємстві дозволить забезпечити його фінансову стійкість та дозволить уникати проблем з контролюючими органами, а в подальшому мати надійний фундамент для розвитку в умовах бурхливого стану економіки країни.

ВИСНОВКИ

Таким чином, можна сказати що податок на доходи фізичних осіб виступає одним із найважливіших податків в Україні поряд з іншими податками, затвердженими Податковим Кодексом України. ПДФО виконує важливу роль у наповненні бюджету нашої держави, а також має важливе значення для фінансово-господарської діяльності підприємства.

У процесі написання дипломної роботи досліджено, що ПДФО є ключовим фінансово-податковим інструментом навантаження на фонд оплати праці, а також виконує важливу соціально-економічну функцію розподілу та перерозподілу коштів населення.

ПДФО виступає важливою економічною категорією податкових надходжень до бюджетів різних рівнів, які виступають однією з найбільших частин формування бюджету держави.

На основі Податкового Кодексу України викладена методика особливостей нормативно-правового регулювання нарахування та сплати податку, порядок застосування податкових соціальних пільг за їх наявності, а також порядок розрахунку податку. В ПКУ наведена вся інформація про строки подання податкових декларацій та їх форми подання з врахуванням останніх змін в законодавстві.

При поданні Об'єднаної податкової звітності з ПДФО/ЄСВ та ВЗ податковий агент заповнює всі обов'язкові реквізити згідно вимог та подає звітність до контролюючих органів в строго встановлені терміни відповідно до законодавства.

З вище наведеного дослідження можна сказати, що ТОВ "Ардор-Трейд" є звичайним суб'єктом господарювання, складає та подає ту фінансову звітність, яка безпосередньо стосується господарської діяльності підприємства.

Графічні та табличні методи написання роботи, показують що на основі проведених розрахунків досліджуваного підприємства ТОВ “Ардор-Трейд” збільшення показників навантаження ПДФО на одного працівника на фонд оплати праці є результатом економічної нестабільності в країні та підвищенням рівня мінімальної заробітної плати. Це зумовлено кризовою ситуацією, яка склалася в країні внаслідок воєнних дій та недосконалим процесом справляння податку на національному рівні.

Автоматизація обліку ПДФО, складання та подання звітності є важливим процесом податкової системи підприємства, оскільки вона забезпечує полегшення роботи податковим агентам зі сплати та нарахування ПДФО. Використання автоматизованого українського продукту “М.Е.Д.о.с.” є важливим технічним забезпеченням підприємства, оскільки за його допомогою ТОВ “Ардор-Трейд”, як податковий агент, може заповнювати та надсилати звітність на відстані з оновленими формами звітності

Матриця SWOT-аналізу детально описує сильні та слабкі сторони підприємства. Сильною стороною адміністрування податку на підприємстві є впровадження автоматизації облікових процесів розрахунку податку та елементів податкового планування, де завдяки цьому підприємство зможе своєчасно виконувати свої зобов’язання перед бюджетом та активно впливати на свою ліквідність.

Слабкими сторонами підприємства є відсутність управлінської системи як такої, відсутністю внутрішнього аудиту та податкового планування, залежність облікових процесів від можливого дефіциту кадрового ресурсу у зв’язку з проведенням мобілізаційних процесів на території України.

В умовах воєнного стану, відпливу молодшої робочої сили з України, аварійні відключення світла та інші непрогнозовані умови становлять перешкоди для ефективної роботи підприємства. Недосконале національне законодавство потребує ряду модернізації, яке б сприяло зменшенню тінізації української

економіки. Найбільш оптимальним варіантом було б збільшення заробітних плат працівникам, стимулювання їх до праці шляхом матеріального заохочення, а також переходом на прогресивну шкалу оподаткування відповідно до зарубіжного досвіду.

Як показує вище наведене дослідження, прогресивна шкала оподаткування була б доцільною для повоєнної економіки нашої держави, оскільки це надавало б пільги або зменшення відсотку нарахування податку ветеранам війни, родичам загиблих воїнів, а також потерпілим внаслідок воєнних дій.

Практичне значення проведеного наукового дослідження показує що процес адміністрування потребує ряду вдосконалень та модернізації. Найбільш сприятливими напрямками вдосконалення адміністрування податку будуть виступати такі методи як: посилення систем внутрішнього контролю, підвищення професійного рівня працівників у сфері обліку, активніше застосування комп'ютерних автоматизованих програм та своєчасний контроль за змінами податкового законодавства.

Отже, належна організація обліку, процесів бюджетування та автоматизації розрахунків з податку на доходи фізичних осіб виступає важливою передумовою забезпечення фінансової стійкості підприємства, дотримання вимог податкового законодавства та зниження рівня податкових ризиків, що свідчить про практичну цінність результатів проведеного дослідження.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Податковий кодекс України : Закон України від 2 груд. 2010 р. № 2755-VI (зі змінами від 06 лют. 2025 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>;
2. Лазур С. П. Етапи розвитку податкової системи України: завдання для подальшого функціонування. *Науковий вісник Ужгородського університету*. Ужгород. 2016. Вип. 1(2). С. 89-94. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuuuc_2016_1\(2\)_17\\$](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuuuc_2016_1(2)_17$);
3. Фрадинський О.А. Поняття податкового навантаження та підходи до його визначення : *Вісник Хмельницького національного університету*. Хмельницький. 2010. №1. С. 81-87;
4. Варналій З. С., Романюк М. В. Податкова система : підручник. Київ : Знання України, 2019. С. 122;
5. Трещов М. Підвищення якості адміністрування податку на доходи фізичних осіб. *Вісник економіки*. Тернопіль, ТНЕУ, 2013. №4. С. 10-15;
6. Підвищення військового збору : законопроект від 1 груд. 2024 р. URL: https://buh.ligazakon.net/aktualno/14660_pdvishchennya-vyskovogo-zboru-ta-podatkv--analzumo-zakon-4015;
7. Мороз Ю. А. Детермінанти, що впливають на вчинення кримінальних правопорушень у сфері оподаткування. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2025. № 3. С. 399–404;
8. Військовий збір для ФОП-платників ЄП у 2025 році : [сайт]. URL: <https://taxer.ua/uk/kb/vijskovij-zbir-dlya-fopplatnikiv-yep>;
9. Бондаренко І., Васянович Д. Підвищення військового збору: мета та перспективи. *Місце інституту самооподаткування в системі фінансового права під час кодифікації фінансового управління* : матеріали конф. 2024. С. 23;

10. Кримінальний Кодекс України: Закон України від 5 квіт. 2001 р. № 2341-III (зі змінами від 05 груд. 2024 р.). URL: https://ips.ligazakon.net/document/view/t244120?ed=2024_12_05&an=1;
11. Бюджетний Кодекс України: Закон України від 8 лип. 2010 р. № 2456-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2010. № 50-51. Ст. 572. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17> ;
12. Коцан Л. М. Соціально-регулююча роль оподаткування доходів. Серія: Економічні науки. Херсон, 2017. № 22. Част. 2. С. 88–91;
13. Про внесення змін до розділу VI Бюджетного кодексу України щодо забезпечення підтримки обороноздатності держави та розвитку оборонно-промислового комплексу України : законопроект від 12 верес. 2023 р. № 10037. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1;
14. Юрчишина Л. В. Податок на доходи фізичних осіб: механізм стягнення та джерело доходу бюджету України. 2016. С. 215–224. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fub_2016_1_25;
15. Державний веб-портал бюджету за період 2026 року : [сайт]. URL: <https://openbudget.gov.ua>;
16. Як змінювалася чисельність Збройних сил України. *Слово і діло*. 2022. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2022/10/14/infografika/bezpeka/yak-zminyuvalasya-chyselnist-zbrojnyx-syukrayiny>;
17. Загальна сума прямих збитків України : публ. Київської школи економіки. Київ, 2023. URL: <https://kse.ua/ua/about-the-school/news/zagalna-suma-pryamih-zbitkiv-infrastrukturi-vzhe-perevishhuye-105-5-mlrd/>;
18. Документальне оформлення заробітної плати : [сайт]. URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2016/june/issue-50/article-18971.html>;

19. Розрахунково-платіжна відомість працівника: порядок складання : [сайт]. 2023. URL: <https://www.mogol-alfa.com.ua/ua/buhgalterski-novini/rozrahunkovo-platizhna-vidomist-pracivnika/>;
20. Про затвердження типових форм первинної облікової документації зі статистики праці : Наказ Держстату України від 5 груд. 2008 р. № 489. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0489202-08>;
21. Лега О. В., Черненко К. В. Звітність у системі податкових розрахунків. *Причорноморські економічні студії*. 2020. Вип. 59. С. 154–159. URL: http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/bitstream/123456789/9741/1/Лега_Черненко_Звітність.pdf;
22. Лега О. В., Ліпський Р. В., Палій М. О. Податкова звітність з ПДФО: інформаційне забезпечення : монографія. Полтава, 2021. 652 с;
23. Порядок заповнення та подання податковими агентами Податкового розрахунку... : Наказ Міністерства фінансів України від 13 січ. 2015 р. № 4 (у редакції наказу Мінфіну від 6 лют. 2025 р. № 773). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0111-15>;
24. Нестеренко К. Бюджетування на підприємстві: що містить та як організувати : [сайт]. 2022. URL: <https://finacademy.net/ua/materials/article/osnovy-byudzhetrovaniya-na-predpriyatii>;
25. Кравчук-Остроухова О. Особливості оподаткування доходів у зарубіжних країнах. *Розвиток обліку, аудиту та оподаткування в умовах інноваційної трансформації соціально-економічних систем*. 2023. С. 218;
26. Гречко А. В. Перспективи реформування податкової системи України в умовах євроінтеграції. *Економіка та управління національним господарством*. 2014. № 3. С. 60–70;
27. Тулай О., Ямелинець А. Податок на доходи фізичних осіб: досвід зарубіжних країн. *Світ фінансів*. 2019. № 1 (58). С. 76–86;

28. Танклевська Н. С. Світовий досвід оподаткування доходів фізичних осіб. *Наукові праці Полтавської державної аграрної академії*. Економічні науки. 2013. Т. 1. Вип. 1 (6). С. 264–268;
29. Данилишин В., Синиця С. Напрями реформування податку на доходи фізичних осіб. *Економіка та суспільство*. 2021. № 27. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-27-13>;
30. Коба О. В., Горбенко Я. О. Оподаткування доходів фізичних осіб: закордонний та вітчизняний досвід. URL: <http://reposit.nupp.edu.ua/handle/PoltNTU/3584> ;
31. Бондарук Ю. Важливі напрями оптимізації оподаткування України в умовах згоди з ЄС. *Theoretical and Practical Aspects of Economics and Intellectual Property*. 2017. Issue 16. С. 248–253;
32. Швець Ю. О., Завальнюк А. О. Податкові реформи в країнах ЄС: переваги, недоліки їх впровадження в податкову систему України. *Європейський вектор економічного розвитку*. 2016. № 2 (21). С. 126–134;
33. Гудзь О. Є. Цифрова економіка: зміна цінностей та орієнтирів управління підприємствами. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2018. № 2(24). С. 4–12. DOI: 10.31673/2415-8089.2018.040411;
34. Співак С., Панчишин Д., Скочиляс М. Діджиталізація процесів бухгалтерського обліку. *Соціально-економічні проблеми і держава*. 2021. URL: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2021/21ssmpbo.pdf>;
35. Скрипник М. Є. Програмне забезпечення для автоматизації обліку та подання звітності. *Підприємництво, облік та фінанси: сучасний стан й перспективи повоєнного відродження* : матеріали II Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (Херсон–Кропивницький, 21 трав. 2025 р.). Херсон : ХДАЕУ, 2025. С. 267–271;

36. Слободянюк А. О. Особливості документування та обліку оплати праці із застосуванням спеціалізованого програмного забезпечення : зб. матеріалів Х Всеукр. наук.-практ. конф. Київ : КНЕУ, 2025. С. 95–96;

37. Дмитренко Е. С. Удосконалення механізму сплати та відшкодування ПДФО. *Вісник прокуратури*. 2017. № 8. С. 109–113;

38. Мармуть Л. О. Напрями удосконалення адміністрування податку на доходи фізичних осіб : зб. тез Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. Херсон : ФОП Вишемирський В. С., 2021. С. 234–235;

39. Сучок О. С., Тарасюта М. О. Оподаткування доходів фізичних осіб: актуальні питання та напрями удосконалення. *Актуальні проблеми оподаткування* : зб. тез. Ірпінь, 2019. С. 68;

40. Ярема Б., Кекош І. Удосконалення процесу справляння податку на доходи фізичних осіб у сьогоdnішніх реаліях. *Молодий вчений*. 2018. URL: <https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/3919>;

41. Березнюк О. О. Система оподаткування фізичних осіб та шляхи її удосконалення : кваліфікаційна робота. Одеса : Одеський національний економічний університет. 2024. 65 с.

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А
Статут ТОВ «Ардор-Трейд»

Затверджено загальними зборами
учасників ТОВ «АРДОР-ТРЕЙД»
(протокол від 12 грудня 2019р)

СТАТУТ
Товариства з обмеженою відповідальністю
«АРДОР-ТРЕЙД»
(нова редакція)

ідентифікаційний код 41558784

м. Кам'янське
2019 рік

Продовження Додатку А

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.

1.1. Товариство з обмеженою відповідальністю «АРДОР-ТРЕЙД» (надалі іменоване Товариство) створено відповідно до Цивільного та Господарського Кодексів України, Закону України "Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю" та чинного законодавства України.

1.2. Товариство є юридичною особою відповідно до чинного законодавства і має всі ознаки, які належать юридичній особі. Товариство користується всіма ~~правами~~ юридичної особи та виконує всі передбачені законодавством обов'язки.

1.3. Товариство має самостійний баланс, розрахунковий та інші (в тому числі валютні) рахунки в установах банків, знаки для товарів та послуг, фірмові знаки а також інші реквізити та атрибутику, необхідні товариству в його діяльності.

Товариство має право використовувати у своїй діяльності печатку (печатки). Питання про використання у діяльності товариства печатки (печаток) вирішується Загальними зборами учасників.

1.4. Товариство веде бухгалтерський облік результатів своєї господарської діяльності та складає фінансову звітність відповідно до законодавства. Товариство забезпечує своєчасне подання податкової, фінансової, статистичної та іншої звітності в порядку, ~~встановленому~~ законодавством.

1.5. Товариство забезпечує зберігання документів, визначених законом.

1.6. Справжність підписів учасників на установчих документах товариства засвідчується нотаріально.

1.7. Товариство може створювати на території України та за її межами дочірні підприємства, філії та представництва. Філії та представництва діють на підставі Положень, затверджених Товариством, а дочірні підприємства на підставі затверджених товариством статутів.

1.8. Товариство може бути учасником спільних підприємств, господарських товариств, об'єднань (концернів, консорціумів, асоціацій та інших добровільних об'єднань).

1.9. Товариство керується в своїй діяльності діючим законодавством, цим Статутом, а також внутрішніми правилами, регламентами та іншими локальними нормативними актами.

1.10. Товариство не відповідає по зобов'язаннях держави, держава не відповідає по зобов'язаннях товариства.

1.11. Товариство несе відповідальність за своїми зобов'язаннями всім своїм майном.

1.12. Товариство не відповідає за зобов'язаннями учасників.

1.13. Учасники товариства несуть відповідальність в межах своїх вкладів.

1.14. Найменування товариства:

українською мовою:

повне - Товариство з обмеженою відповідальністю «АРДОР-ТРЕЙД»

скорочене - ТОВ «АРДОР-ТРЕЙД»

російською мовою:

англійською мовою:

повне - Limited liability company «ARDOR-TRADE»;

скорочене - «ARDOR-TRADE» CO. LTD.

1.15. Учасниками товариства є громадяни України:

Захорольський Олег Іванович, що мешкає за адресою: 51900 м. Кам'янське, вул. Толстого, буд. 2, паспорт АЕ 461505, виданий Дніпровським РВ Дніпродзержинського МУ УМВС у Дніпропетровській області, 27 лютого 1997 року, реєстраційний номер облікової картки платника податків 2308707516;

Захорольська Людмила Іванівна, що мешкає за адресою: 51900 м. Кам'янське, проспект Василя Стуса, буд.16, кв.25, паспорт АО 179196 виданий Заводським РВ у м. Дніпродзержинську ГУ ДМС України в Дніпропетровській області 20 лютого 2014 року реєстраційний номер облікової картки платника податків 2639707183.

1.16. Місцезнаходження товариства:

51901, Україна, Дніпропетровська область, м. Кам'янське, вул. Широка, буд.111.

2. МЕТА ТА ПРЕДМЕТ ДІЯЛЬНОСТІ.

2.1. Товариство створено з метою одержання прибутку з подальшим його розподілом між учасниками товариства.

2.2. Предметом діяльності товариства є :

2.2.1. Виготовлення та реалізація різних видів клею, мастик, розтравлювачів, розчинників, фарб, лаків, шпаклівок та ґрунтовок, оліфи, емалей, непрозорих емалевих покриттів, готових пігментів, глазурей, мастик, барвників із будь-якої сировини в основній або концентрованій формі, а також фасування і пакування сипучих та рідких будівельних та хімічних речовин (матеріалів);

2.2.2. Надання транспортно-експедиційних послуг, а також перевезення пасажирів та торговельних (транзитних) вантажів на території України та за її межами, а також агентування і диспетчерування транспорту;

2.2.3. Виконання ремонтних та пусконаладжувальних робіт, надання послуг по технічному обслуговуванню (ремонт, монтаж, пуско-наладка та сервісне обслуговування) устаткування, транспортних засобів, автомобілів, машин та механізмів.

2.2.4. Виробництво продукції виробничо-технічного призначення, товарів народного споживання (художні та швейні вироби та ін.), а також виготовлення та реалізація промислового обладнання;

2.2.5. Надання маркетингових, консалтингових, дилерських, комісійних та посередницьких послуг.

2.2.6. Здійснення оптової та роздрібно торгової та торговельно-закупівельної діяльності в тому числі оптова та роздрібна торгівля продовольчими та промисловими товарами;

2.2.7. Надання різноманітних побутових послуг населенню в межах власних можливостей, в т.ч. надання послуг в сфері громадського харчування;

2.2.8. Виробництво, реалізація різних металевих конструкцій, а також проведення робіт по їх монтажу та налагодженню;

2.2.9. Виробництво бочок, банок, барабанів та іншої подібної металевої тари (ємностей);

2.2.10. Виконання всіх видів проектних, будівельних, монтажних, ремонтних, санітарно-технічних та пусконаладжувальних робіт, пов'язаних з будівництвом та обслуговуванням різних будівель, споруд, устаткування, інженерних мереж приміщень, підготовка проектної, конструкторської та кошторисної документації;

2.2.11. Послуги з розподілення та постачання тепла, електричної енергії, води та газу, обслуговування відповідних комунікацій та мереж розподілення (постачання);

2.2.12. Надання різних видів автомобільних послуг (ремонт, прокат, обслуговування, діагностика, паркування та ін.);

2.2.13. Ремонт та пошив взуття, швейних та шкіряних виробів;

2.2.14. Розроблення, виробництво, виготовлення, зберігання, перевезення, придбання, пересилання, ввезення, вивезення, відпуск, знищення прекурсорів;

2.2.15. Організація робіт по заготівлі, купівлі та продажу сільськогосподарської продукції та продуктів харчування;

2.2.16. Підготовка експертних висновків, надання консультаційних та патентних послуг;

2.2.17. Проведення науково-дослідних, науково-технічних, проектно-пошукових, дослідно-експериментальних, природозберігаючих, конструкторсько-технологічних та інших робіт в усіх галузях науки та техніки, розробка та впровадження нових технологій, агрегатів, механізмів;

2.2.18. Експорт, імпорт обладнання та дисків для лазерних систем зчитування;

2.2.19. Операції у сфері поводження з небезпечними відходами;

2.2.20. Надання освітніх послуг;

2.2.21. Здавання під найом власної та державної нерухомості виробничо-технічного та культурного призначення;

2.2.22. Капітальний ремонт вантажних, легкових автомобілів та автобусів;

2.2.23. Операції з дарування майна;

2.2.24. Оптова торгівля машинами та устаткуванням, оптова торгівля верстатами;

2.2.25. Благодійна діяльність згідно законодавства України;

2.2.26. Оптова торгівля зерном, насінням та кормами для тварин;

Продовження Додатку А

- 2.2.27. Надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого рухомого нерухомого майна;
- 2.2.28. Оптова торгівля, крім торгівлі автотранспортними засобами та мотоциклами;
- 2.2.29. Оптова торгівля продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами, в т.ч. числі оптова торгівля свіжими та переробленими фруктами й овочами;
- 2.2.30. Роздрібна торгівля, крім торгівлі автотранспортними засобами та мотоциклами;
- 2.2.31. Роздрібна торгівля продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами, в т.ч. числі роздрібна торгівля свіжими та переробленими фруктами й овочами спеціалізованих магазинах;
- 2.2.32. Оптова торгівля за винагороду чи на основі контракту;
- 2.2.33. Оптова торгівля товарами господарського призначення;
- 2.2.34. Оптова торгівля деревиною, будівельними матеріалами та санітарно-технічними обладнанням;
- 2.2.35. Оптова торгівля хімічними продуктами;
- 2.2.36. Оптова торгівля інформаційним і комунікаційним устаткуванням;
- 2.2.37. Оптова торгівля іншими машинами й устаткуванням;
- 2.2.38. Інші види спеціалізованої оптової торгівлі;
- 2.2.39. Неспеціалізована оптова торгівля;
- 2.2.40. Діяльність посередників у торгівлі деревиною, будівельними матеріалами та санітарно-технічними виробами;
- 2.2.41. Діяльність посередників у торгівлі меблями, господарськими товарами, залізними та іншими металевими виробами;
- 2.2.42. Діяльність посередників, що спеціалізуються в торгівлі іншими товарами;
- 2.2.43. Діяльність посередників у торгівлі товарами широкого асортименту;
- 2.2.44. Роздрібна торгівля в неспеціалізованих магазинах;
- 2.2.45. Роздрібна торгівля залізними виробами, будівельними матеріалами та санітарно-технічними виробами в спеціалізованих магазинах;
- 2.2.46. Роздрібна торгівля інформаційним і комунікаційним устаткуванням у спеціалізованих магазинах;
- 2.2.47. Роздрібна торгівля іншими товарами господарського призначення в спеціалізованих магазинах;
- 2.2.48. Роздрібна торгівля товарами культурного призначення та товарами для відпочинку в спеціалізованих магазинах;
- 2.2.49. Роздрібна торгівля іншими товарами в спеціалізованих магазинах.
- 2.2.50. Роздрібна торгівля з лотків і на ринках;
- 2.2.51. Роздрібна торгівля поза магазинами.

Товариство має право здійснювати інші види діяльності, що не суперечать діючому законодавству України.

Для здійснення окремих видів діяльності товариство отримує в установленому законодавством порядку ліцензії та дозволи.

2.3. Товариство є власником:

- майна, переданого йому учасниками товариства у власність як вклад до статутного капіталу;
- продукції, виробленої товариством у результаті господарської діяльності;
- одержаних доходів;
- іншого майна, набутого на підставах, не заборонених законом.

2.4. Майно товариства складають основні фонди та оборотні кошти, а також інші цінності, які належать йому на праві власності, вартість яких відображається у самостійному балансі товариства.

2.5. Товариство має право продавати і передавати безкоштовно (дарувати) іншим підприємствам, установам, організаціям, фізичним особам, обмінювати, здавати в оренду, надавати безкоштовно в тимчасове користування або в позику належне йому майно, а також списувати його з балансу. Товариство має право купувати, одержувати від уступки, дарування, орендувати або іншим способом одержувати майно або права на нього у підприємств, установ, організацій та громадян.

Продовження Додатку А

визначається станом на день, що передував дню подання учасником відповідної заяви органу державної реєстрації.

4.10. Товариство протягом одного року з дня, коли воно дізналося чи мало дізнатися про вихід учасника, повинно виплатити такому колишньому учаснику вартість його частки.

4.11. Вартість частки учасника визначається виходячи з ринкової вартості сукупності всіх часток учасників товариства пропорційно до розміру частки такого учасника.

4.12. За погодженням учасника товариства, який вийшов, та товариства зобов'язання зі сплати грошових коштів може бути замінено зобов'язанням із передачі іншого майна.

4.13. Товариство виплачує учаснику, який вийшов з товариства, вартість його частки або передає майно лише пропорційно до розміру оплаченої частини частки такого учасника.

4.14. Товариство надає учаснику, який вийшов з товариства, доступ до документів фінансової звітності, інших документів, необхідних для визначення вартості його частки.

5. ОРГАНИ УПРАВЛІННЯ ТОВАРИСТВОМ, ЇХ КОМПЕТЕНЦІЯ ТА ПОРЯДОК ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ

5.1. Органами управління товариства є загальні збори учасників та виконавчий орган.

5.2. Загальні збори учасників товариства.

5.2.1. Загальні збори учасників є вищим органом товариства.

5.2.2. Кожен учасник товариства має право бути присутнім на загальних зборах учасників, брати участь в обговоренні питань порядку денного і голосувати з питань порядку денного загальних зборів учасників.

5.2.3. Кожен учасник товариства на загальних зборах учасників має кількість голосів, пропорційну до розміру його частки у статутному капіталі товариства.

5.2.4. Загальні збори учасників можуть вирішувати будь-які питання діяльності товариства, у тому числі ті, що віднесені до компетенції інших органів Товариства.

5.2.5. До компетенції загальних зборів учасників належать питання:

- 1) визначення основних напрямів діяльності товариства;
- 2) внесення змін до статуту товариства, прийняття рішення про здійснення діяльності товариством на підставі модельного статуту;
- 3) зміна розміру статутного капіталу товариства;
- 4) затвердження грошової оцінки не грошового вкладу учасника;
- 5) перерозподіл часток між учасниками товариства;
- 6) обрання одноосібного виконавчого органу товариства або членів колегіального виконавчого органу (всіх чи окремо одного або декількох з них);
- 7) встановлення розміру винагороди членам виконавчого органу товариства;
- 8) визначення форм контролю та нагляду за діяльністю виконавчого органу товариства;
- 9) створення інших органів товариства, визначення порядку їх діяльності;
- 10) прийняття рішення про придбання товариством частки (частини частки) учасника;
- 11) затвердження результатів діяльності товариства за рік або інший період;
- 12) розподіл чистого прибутку товариства, прийняття рішення про виплату дивідендів;
- 13) прийняття рішень про виділ, злиття, поділ, приєднання, ліквідацію та перетворення товариства, обрання комісії з припинення (ліквідаційної комісії), затвердження порядку припинення товариства, порядку розподілу між учасниками товариства у разі його ліквідації майна, що залишилося після задоволення вимог кредиторів, затвердження ліквідаційного балансу товариства;
- 14) зміни найменування Товариства;
- 15) зміни місцезнаходження Товариства;
- 16) утворення, реорганізації та ліквідації філій, представництва, інших відокремлених підрозділів Товариства, затвердження положень про них;
- 17) створення (заснування) Товариством інших юридичних осіб, а також придбання або відчуження Товариством частки у статутному капіталі інших юридичних осіб, прийняття рішення про припинення юридичних осіб, в яких Товариство бере участь;
- 18) голосування Товариством ("за" чи "проти") під час прийняття рішень вищим органом управління юридичної особи, в якій Товариство бере участь;
- 19) погодження умов колективного договору Товариства.

5.2.6. Загальні збори учасників скликаються:

- 1) з ініціативи виконавчого органу товариства;
- 3) на вимогу учасника або учасників товариства, які на день подання вимоги в сукупності володіють 10 або більше відсотками статутного капіталу товариства.

5.2.7. Річні загальні збори учасників скликаються протягом шести місяців наступного звітним року. До порядку денного річних загальних зборів учасників обов'язково вносяться питання про розподіл чистого прибутку товариства, про виплату дивідендів та їх розмір.

5.2.8. Якщо вартість чистих активів товариства знизилася більш як на 50 відсотків порівняно з цим показником станом на кінець попереднього року, виконавчий орган товариства скликає загальні збори учасників, які мають відбутися протягом 60 днів з дня такого зниження. До порядку денного таких загальних зборів учасників включаються питання про заходи, які мають бути вжиті для покращення фінансового стану товариства, про зменшення статутного капіталу товариства або про ліквідацію товариства.

5.2.9. Вимога про скликання загальних зборів учасників подається виконавчому органу товариства в письмовій формі із зазначенням запропонованого порядку денного. У разі скликання загальних зборів учасників з ініціативи учасників товариства така вимога повинна містити інформацію про розмір часток у статутному капіталі товариства, що належать таким учасникам.

5.2.10. Виконавчий орган товариства повідомляє про відмову в скликанні загальних зборів учасникам, які вимагали скликання таких зборів, письмово із зазначенням причин відмови протягом п'яти днів з дати отримання вимоги від таких учасників товариства.

5.2.11. Разом з питаннями, запропонованими для включення до порядку денного загальних зборів учасників особою, яка вимагає скликання таких зборів, виконавчий орган товариства з власної ініціативи може включити до нього додаткові питання.

5.2.12. Виконавчий орган товариства зобов'язаний вчинити всі необхідні дії для скликання загальних зборів учасників у строк не пізніше 20 днів з дня отримання вимоги про проведення таких зборів.

5.2.13. У разі якщо протягом 10 днів з дня, коли товариство отримало чи мало отримати вимогу про скликання загальних зборів, учасники не отримали повідомлення про скликання загальних зборів учасників, якщо інший строк не встановлено статутом, особи, які ініціювали їх проведення, можуть скликати загальні збори учасників самостійно. У такому випадку обов'язки щодо скликання та підготовки проведення загальних зборів учасників покладаються на учасників товариства, які ініціювали загальні збори учасників.

5.2.14. Загальні збори учасників можуть прийняти рішення з будь-якого питання без дотримання вимог, встановлених цим статутом щодо порядку скликання загальних зборів учасників та щодо повідомлень, якщо в таких загальних зборах учасників взяли участь всі учасники товариства та всі вони надали згоду на розгляд таких питань.

5.3. Порядок скликання загальних зборів учасників товариства.

5.3.1. Загальні збори учасників скликаються виконавчим органом товариства або головою загальних зборів учасників.

5.3.2. Виконавчий орган товариства скликає загальні збори учасників шляхом надсилання повідомлення про це кожному учаснику товариства не менше ніж за 15 днів до запланованої дати проведення загальних зборів учасників.

5.3.3. Повідомлення про загальні збори учасників надсилається поштовим відправленням з описом вкладення, або вручається кожному учаснику особисто. У повідомленні зазначаються дата, час, місце проведення, порядок денний. Якщо до порядку денного включено питання про внесення змін до статуту товариства, до повідомлення додається проект запропонованих змін.

5.3.4. Виконавчий орган товариства приймає рішення про включення запропонованих питань до порядку денного загальних зборів учасників.

5.3.5. Пропозиції учасника або учасників товариства, які в сукупності володіють 10 або більше відсотками статутного капіталу товариства, підлягають обов'язковому включенню до порядку денного загальних зборів учасників. У такому разі таке питання вважається автоматично включеним до порядку денного загальних зборів учасників.

Продовження Додатку А

7. ПРИПИНЕННЯ ТОВАРИСТВА

7.1. Товариство припиняється внаслідок передавання всього свого майна, всіх прав та обов'язків іншим господарським товариствам - правонаступникам шляхом злиття, приєднання, поділу, перетворення або в результаті ліквідації.

7.2. Добровільне припинення товариства здійснюється за рішенням загальних зборів учасників у порядку, встановленому законодавством.

Припинення товариства може здійснюватись з інших підстав та в порядку, що встановлюються законом.

Учасники:

Захорольський Олег Іванович

Захорольська Людмила Іванівна

Місто Кам'янське, Дніпропетровська область, Україна
Дванадцятого грудня дві тисячі дев'ятнадцятого року.

Я, Сухопарова С.Г., приватний нотаріус Кам'янського міського нотаріального округу, засвідчую справжність підписів Захорольського Олега Івановича, Захорольської Людмили Іванівни, які зроблено у моїй присутності.

Особи: Захорольського Олега Івановича, Захорольської Людмили Іванівни, які підписали документ, встановлено, їх дієздатність перевірено.

Зареєстровано в реєстрі за № 1449, 1450
Стягнуто плати у гривнях у розмірі відповідно
до ст. 31 Закону України „Про нотаріат“.

Приватний нотаріус

Табель обліку використаного робочого часу робітників

ТАБЕЛЬ ОБЛІКУ ВИКОРИСТАННЯ РОБОЧОГО ЧАСУ

20.02.2025	01.02.2025	20.01.2025
------------	------------	------------

[illegible]

ДОДАТОК В

Виписка банку

Виписка по рахунку

за дату	03.02.2025		
Банк	АТ "КРЕДОБАНК"		
Код банку	325365	Сформована користувачем	12.02.2025 11:07:03 CHUYKO_NY

Банк	АТ "КРЕДОБАНК"	Код банку	325365
IBAN	UA 24 325365 0000000260020049240	ТОВ "АРДОР-ТРЕЙД"	
Вал.	980 / UAH	Дата	03.02.2025 / 02.02.2025

Вхідний залишок				Дебет	Кредит
				0,00	24 384,80
№ з.п.	№ док.	Код банку	Рахунок №	Дебет	Кредит
1	2586	UA 66 325365	0000000260000049024	73 808,70	-,-
2	11	UA 98 325570	0000000260092159752	-,-	19 423,90
3	915	UA 79 305299	0000026006015500439	-,-	30 000,00
Усього оборотів				73 808,70	49 423,90
Вихідний залишок				0,00	0,00

Всього документів	3	на суму:	123 232,60
У тому числі:			
По дебету рахунку	1	на суму:	73 808,70
По кредиту рахунку	2	на суму:	49 423,90

Реєстр документів по дебету	Рах. №	UA 24 325365 0000000260020049240 / UAH	Дата	03.02.2025
-----------------------------	--------	--	------	------------

Док. № 2586	Дата 03.02.2025	Сума	73 808,70
Кореспондент	UA 66 325365 0000000260000049024	Ардор-Трейд ТОВ	Ід. код 41558784
Банк	325365	АТ "КРЕДОБАНК"	
Призначення платежу	Переказ на осн. розр.рах. Без ПДВ		

Реєстр документів по кредиту	Рах. №	UA 24 325365 0000000260020049240 / UAH	Дата	03.02.2025
------------------------------	--------	--	------	------------

Док. № 11	Дата 03.02.2025	Сума	19 423,90
Кореспондент	UA 98 325570 0000000260092159752	КАШИНСЬКА ЮЛІЯ ВІКТОРІВНА	Ід. код 3149505100
Банк	325570	Львівська обласна дирекція АТ "Райффайзен Банк"	
Призначення платежу	оплата згідно накладних №219-000482 №219-000472 №219-000474 від 14.07.2023 в т. ч. ПДВ 20 % - 3 237,32 грн.		

Док. № 915	Дата 03.02.2025	Сума	30 000,00
Кореспондент	UA 79 305299 0000026006015500439	НАГОРНЯК В.М. ФОП	Ід. код 2918212873
Банк	305299	АТ КБ "ПриватБанк"	
Призначення платежу	Оплата за товар згідно договору		

Всього документів	3	на суму:	123 232,60
У тому числі:			
По дебету рахунку	1	на суму:	73 808,70
По кредиту рахунку	2	на суму:	49 423,90

Продовження додатку Д

Усього за розділом II	1195	107564	124688
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
Баланс	1300	109184	127304

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований капітал	1400	6820	6820
Капітал у дооцінках	1405		
Додатковий капітал	1410	16620	16620
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	7154	16729
Неоплачений капітал	1425		
Видучений капітал	1430		
Усього за розділом I	1495	30594	40169
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Довгострокові кредити банків	1510		
Інші довгострокові зобов'язання	1515		
Довгострокові забезпечення	1520		
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521		
Цільове фінансування	1525		
Усього за розділом II	1595		
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	264	26751
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615	42114	20706
розрахунками з бюджетом	1620	1	6
у тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунками зі страхування	1625		8
розрахунками з оплати праці	1630	222	298
за одержаними авансами	1635	313	417
із внутрішніх розрахунків	1645	33456	38095
Поточні забезпечення	1660	1276	626
Доходи майбутніх періодів	1665	-108	-33
Інші поточні зобов'язання	1690	1052	261
Усього за розділом III	1695	78590	87135
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
Баланс	1900	109184	127304

Керівник

Головний бухгалтер

